Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 56 (16279) | 1983 оной мартын 8, вторник | Сэн 3 мүнгэн.

Р. АБИДУЕВАЙ ЗУРАГ.

Галина РАДНАЕВА

ШЭРГЭШЭГҮЙ БУЛАГ

...арай хүрьһые
...эбэ татаһан булагһаа эхитэй хадаа
...ноной урасхал далайда яарадаг.
...ргээ эрьехэгүй өөрын табисууртай хадаа
...айда хүрэтэрөө дуушанай сэдьхэл түрэдэг.
...мэл хадаа
...айн шарай үнгэ зүһөө
...ртөө арба хубилгажа эсэдэггүй.
...өхил горходойнгоо дууе ниилүүлхэдээ,
...айн дууша гээшэнь аргагүй.
...шье баһал
...ынгээ сэдьхэлһээ эхиеэ абажа,
...агүй мүнхэ ажабайдалда шунанхайб.
...гэ дүүрэн дуу дуулажа,
...май холые эбхэһэн зандааб.
...ынгээ амиды
...үр ябаһандань жаргалдаа дашууржа.
...рьехэ сүлөөгүй ябана гүб!
...сэл эрюулэнгүй хүлисэжэ шадаха
...ьгэ нимгэтэйдэнь мартана гүб!
...ымнай бидэнээ
...ээ нэгэтэ мартаа гү!
...ы даа, хүүгэдынь лэ мартадаг нүгэлтэй.
...элөөб гэхэдэм этигэнэ гү!
...одон зааханаар һанадагынь гайхалтай.
...имэһээл эхэмни
...абайдалай гасаалбал, тамираа дурадхажа,
...рэм мэтэ аршалхаар бододог.
...абайдалай хара, сагаание шэгнэжэ.
...э оротории сэдьхэлыем мансылдаг.
...абайдалда гологдоболни,
...өөхил эхэмни зүрхөө үбдэжэ,
...рмойгоо тодон баһал абаха.
...гдаһан балшар наһыем һануулжа,
...үүдам нойрһоо гаранхай һууха.
...ынгээ үбдэшэбэл,
...сэл, һанаамни гүйдэлдөө бүдэрөөд,
...ээ зүүдэндээ үйлажа эхилдэгби.
...рэг, ажалаа эндэл хаяад,
...эһэнээ мартажа, эхэдээ яарадагби.
...оол огтооб,
...ын шарайе зураха гэбэл,
...өэжэ эсэхэгүй зоболон амсаха хэрэгтэй.
...ынь дууе мүнхэлхэ гэбэл.
...ээ һанажа бархирха сэдьхэл хэрэгтэй.
...эл ха юм—
...иг, ухаанайм шэргэшэгүй булаг,
...рдам шуналайм зориг хүсэн.
...айһаа өөрэгүй эхын энхэрэл.
...үнэйм эхин—уулзалгын жаргал.

СОВЕТ ЭХЭНЭРНҮҮДТЭ

Хүндэтэ эхэнэрнүүд!

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэрөөр — бүхы түбинүүдэй эхэнэр ажалшадтай интернациональна һаналаа нэгэдэлгын үдэрөөр Таанадые үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршална!

Манай ороной эхэнэрнүүд тэмсэлэй ба шэн габьяата ажалай алдарта зам гаталаа. Тэдэнэр Ленинэй хүтэлбэри доро большевистскэ партиин үндэһэ һуурине табилсаһан домог суута революционернүүдэй дунда ябалсаа, ажалшадые Агууехэ Октябриин илалтада хүргэлсөө. Совет гүрэнэй хүгжэлтын бүхы шатануудта — амгалан тайбан байгуулалтын үедэ, дайнай һүрөөтэ шэрүүн туршалгануудай жэлнүүдтэ — эхэнэрнүүд коммунизмын суртал һургаалнуудай түлөө гүнзэгы мэдэрэлтэй, эдэбхитэй тэмсэлшэд байһанаа харуулаа.

Манайда мартын 8-най һайндэр эхэнэрнүүдые гүнзэгы сэдьхэлһээ хүндэлэлгын, социалис общество дотор тэдэнэй адли тэгшэ эрхэтэй байдалай һүлдэ болоо. Энэ үдэр Эхэ оромнай үнэн сэхэ басагадаа, эсэшэ сусашагүй эхэнэр ажалшадаа, дүлэтэ патриот эхэнэрнүүдые баяр омогорхолтойгоор ёһолон хүндэлдэг. Соведүүдэй орон экономикын, эрдэм, соёлой элдэб һалбаринуудта — заводуудай цехүүд соо, хүдөө нютагуудта, һургуулинуудта, медицинын эмхи зургаануудта, шэнжэлгын лабораторинуудта, хүн зоной ажаһуудал хангалгын албанда таанадай түйлаһан амжалтануудаар омогорхохо ёһоороол омогорхоно. Таанадай һүбэлгэн ухаан бодол, шадамар бэрхэ эхэнэрнүүдэй алтан гарнууд, энэрхы һайхан зүрхэ сэдьхэлынь хаа хаанагүй мэдэрэгдэнэ. Коммунис байгуулалтада, материальна ба оюун ухаан бодолой баялигуудые байгуулгада, арадуудай ленинскэ хани барисаае бэхижүүлгэдэ, үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ эхэнэрнүүдэй алдар габьяа бүгэдэ арадай хүндэдэ хүртэнхэй.

Гүрэнэй хэрэгүүдые хүтэлбэрилгэдэ эхэнэрнүүдые али бүхы талаарнь элсүүлэн хабаадуулха тухай Ленинэй захяа заабарине парти хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлнэ. Энэ хадаа социалис демократиие үргэдхэн хүгжөөлгын шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэниинь болоно. Олон зуугаад мянган эхэнэр ажалшад нийтын ехэ, олон янзын хүдэлмэри ябуулна, гүрэнэй засагай бүхы зургаануудта—сельскэ Соведһээ эхилээд, СССР-эй Верховно Совет хүрэтэр — эдэбхитэйгээр хабаадана.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи, гол жэлдэ эхэнэрнүүд шэн габьяата ажалай, арадай зөөридэ гамтайгаар хандалгын, жаяг журамтай, эмхидхэлтэй ба харюусалгатай байлгын үльгэр жэшээ харуулха юм гээд КПСС-эй Центральна Комитет батаар найдажа байһанаа мэдүүлнэ. КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленум дээрэ табигдаһан шэнэ ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэ совет эхэнэрнүүдэй үүсхэл эдэбхиһээ, эршэ хүсэнһөө, зохёохы хүсэлэл оролдолгонуудһаа гол түлэб дулдыдаха байна.

Коммунис парти эхэ—эхэнэртэ анхаралаа эсэшэ сусашагүйгөөр хандуулдаг. Гэр бүлэдэнь, эхэдэ, үхибүүдтэнь шухала хэрэгтэй бүхы эрхэ байдал байгуулхын тула үргэн ехэ социальна хэмжээнүүд бэелүүлэгдэнэ. Эхын үдэр бүриин, эсэшэ сусашагүй ажал хүндэтэй, һайн һайхан лэ. Эхэ хүн оронойнгоо ерээдүйн эрхэтэдэй үзэл сурталай, зан ябадалай, оюун ухаан бодолой шэнжэнүүдые гол түлэб тодорхойлдог байна. Хүбүүд, басагадаа үнэн сэхэ, гүнзэгы мэдэрэлтэй, ажалша бүхэриг, коммунизмын хэрэгтэ бэеэ үгэнги байхаар хүмүүжүүлэгты!

Үхибүүдэй амгалан байдал, арюун сэлмэг огторгой, тэдэнэй соггой хүхюун энеэдэ наадан хадаа бүхы эхэнүүдэй зол жаргал болоно. Мүнөө үедэ уласхоорондын байдалай орёо түгшүүрилтэй байхада, Коммунис парти болон Совет правительство эб найрамдалые хамгаалхын, ядерна дайнай аюулһаа хүн түрэлтэниие зайсуулан сарахын тула бүхы юумэ хэнэ. Социалис оронуудай эхэнэрнүүдтэй, бүхы дэлхэйн ажалша эхэнэрнүүдтэй хамта совет эхэнэрнүүд амгалан байдалые сахин хамгаалхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэнэ. Үхибүүд дайнай уршаг түбэгүүдые хэзээдэшье бү үзэг лэ! Тэдэнэй хуби заяанай түлөө танай эхын зүрхэ сэдьхэл хододоо амгалан тэниглэн байг лэ!

Хүндэтэ эхэнэрнүүд!

Эхэ оронойнгоо аша туһада үнэн сэхэ, шударгы ажалайтнай түлөө Таанадта зүрхэ сэдьхэлһээ баяр баясхалан хүргэнэбди! Элүүр энхэ, һайн һайхан ябахыетнай, ажалдаа, һуралсалдаа ба зохёохы ажал ябуулгадаа шэнэ амжалтануудые түйлахыетнай Таанадта, танай бүлэнэртэ, танай үхибүүдтэ үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди!

Совет эхэнэрнүүдтэ алдар соло!

Аха дүү социалис оронуудай эхэнэрнүүдтэ халуун амар мэндэ!

Эб найрамдалай ба социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө тэмсэдэг бүхы эхэнэрнүүдэй нэгэдэл болон жагсаал мандаха болтогой!

Манай агууехэ социалис Эхэ орон бэхижэг, һалбаран бадараг лэ!

Коммунизм мандаха болтогой!

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

КОММУНИЗМЫЕ ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР БАЙГУУЛАГШАД

ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ УЛАСХООРОНДЫН ҮДЭРТЭ ЗОРЮУЛАГДАҺАН БАЯРАЙ СУГЛААН

Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэр—мартын 8, бүхы дэлхэйн эхэнэр ажалшадтай интернациональна һаналаа нэгэдэлгын үдэр манай орон дотор эгээл баяр жабхаланта һайндэрнүүдэй нэгэниинь, хабарай, эхын зол жаргалай һүлдэ болоо. Энэ жэлдэ тэрэ партиин XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай майн болон ноябриин (1982 он) Пленумүүдэй хараалһан Экономическа ба социальна хүгжэлтын асари ехэ программые бэелүүлхэ талаар совет арадай зохёон байгуулхы хүдэлмэриин оршон байдалда тэмдэглэгдэжэ байна.

Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэртэ зорюулагдаһан ниислэл хотын партийна, совет болон нийтын эмхинүүдэй түлөөлэгшэдэй баярай суглаан мартын 5-да ССР Союзай Ехэ театр соо болобо.

Нүхэд **Г. А. Алиев, М. С. Горбачев, А. А Громыко, Н. А. Тихонов, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С, Соломенцев, М. В. Зимянин** гэгшэдэй ерэжэ һууханинь, сугларагшад удаан үргэлжэлһэн альга ташалгаар угтаба.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор, партийна совет болон нийтын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд, сэрэгэй начальнигууд, промышленностиин түрүү эхэнэр хүдэлмэрилэгшэд, эрдэмтэд, соёлой ажал ябуулагшад мүн лэ президиумдэ һуугаа.

Совет эхэнэрнүүдтэ КПСС-эй ЦК-гай эльгээһэн амаршалгые КПСС-эй МГК-гай секретарь Р. Ф. Дементьевагай соносхон уншахадань, сугларагшад халуун альга ташалгаар угтаһан байгаа.

Коммунис байгуулалтада совет эхэнэрнүүдэй дүүргэдэг үүргые үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө, совет арадай һуудал байдалые улам һайжаруулха тухай асари ехэ анхаралаа хандуулдагайнь түлөө, газар дэлхэй дээрэ эб найрамдалые бэхижүүлхын түлөө оролдолго гаргадагайнь түлөө тэрэ оронойнгоо эхэнэрнүүдэй үмэнэһөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ гүнзэгы сэдьхэлһээ баяр баясхалан хүргэбэ.

Эхэнэрнүүдтэ адли тэгшэ эрхэ олголго хадаа социализмын шухалын шухала түйлалтануудай нэгэниинь болоно гэжэ ВЦСПС-эй секретарь А. П. Бирюкова үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Социалис болон коммунис байгуулалтын бүхы шатануудта Коммунис парти, Совет правительство эхэнэрнүүдтэ адли тэгшэ эрхэ олгохо тухай В. И. Ленинэй захяа заабаринуудые бодото дээрэнь хэлбэришэгүйгөөр, зохёохы ёһоор бэелүүлнэ. Тэдэнэй һуудал байдалые таһалгаряагүйгөөр һайжаруулха, нийтын ажабайдалай бүхы шатануудта тэрэнэй үүргые дээшэлүүлхэ тухай анхарал оролдолго манай орон дотор гүрэн түрын политика болгогдожо бэелүүлэгдэнэ, социальна экономическа ба хуулиин хэмжээнүүдээр лаб хангагдана.

Экономико хадаа эхэнэрнүүдэй ажал ябуулгын гол һалбари мүн болоно. Манай алдарта эхэнэр ажалшад табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын, үйлэдбэриин ашаг үрэ ба хүдэлмэриин шанарые дээшэлүүлхын, алмалта, арьбалалтын, ажалай болон үйлэдбэриин журамые бэхижүүлхын түлөө оролдосотойгоор, шэн габьяатайгаар тэмсэнэ. Оронойнгоо Эдеэ хоолой программые бэелүүлгэдэ, Эсэгэ ороной эрдэм наукые хүгжөөлгэдэ тэдэнэр ехэ хубитаяа оруулна.

Манай Эсэгэ ороной олон зуугаад мянган эхэнэрнүүд арадай ажахын элдэб һалбаринуудта хүтэлбэрилхы тушаалнуудта хүдэлнэ, предприятинуудые, колхоз, совхозуудые, гүрэнэй эмхи зургаануудые хүтэлбэрилнэ. Совет эхэнэрнүүд ямаршье ажал дээрэ хүдэлбэл, ажалша бүхэриг, эмхидхэлтэй байлгын үльгэр жэшээ харуулна. Эхэ оромнай тэдэнэй ажалай баатаршалгануудые үндэрөөр сэгнэнэ. Эсэгэ оронойхмнай 5 мянга гаран алдарта басагад Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй, эрхимүүдэй эрхимүүдынь Ленинскэ ба Гүрэнэй шангуудаар шагнагданхай.

Социалис демократи хүнэй эрхэ сүлөөе үргэнөөр хангадаг, бэелүүлдэг байһаараа буржуазна демократиһаа илгаатай юм. Гүрэн түрэеэ хүтэлбэрилгэдэ обществын бүхы гэшүүдые, тэрэ тоодо эхэнэрнүүдые хабаадуулха арга олгодог. Нютагай Соведүүдэй депутадуудай хахад шахуу хубинь эхэнэрнүүд юм. Бүхы капиталис гүрэнүүдэй парламентнүүдтэ һунгагдаһан эхэнэрнүүд СССР-эй Верховно Соведэй эхэнэр депутадуудһаа үсөөн байна.

Эхэ болон үхибүүдтэ парти, правительство айхабтар ехэ анхаралаа хандуулдаг. Совет эхэнэрнүүд үрэ түгэсөөр ажаллаха, үхибүүдээ хүмүүжүүлхэ, һураха, амарха, соёлой баялигуудтай танилсаха улам ехэ арга боломжонуудтай болоно. Амидарал, баяр жабхалан, зол жаргал түхөөдэг эхэ—эхэнэрые манай арад гүнзэгы сэдьхэлһээ хүндэлдэг юм!

Буржуазна оронуудта ажаһуудаг эхэнэрнүүдэй байдал тухай хэлэхэдээ, мүнөө капиталис оронуудай экономикын доройтон унажа байһан ушар эхэнэрнүүдтэ бүри ехэ бэрхэшээл түбэгүүдые тохёолдуулна гэжэ ВЦСПС-эй секретарь тэмдэглээ. Тэдэниие ажалһаань гаргана, эгээл һүүлдэ ажалда абана. Эрэшүүлтэй адляар хүдэлөөшье һаань, олохон гүрэнүүд һурагагүй бага салин хүлһэ эхэнэрнүүдтэ түлэдэг.

Бидэнэй бүхы ажал хэрэгүүд, хүсэл эрмэлзэлнүүд, манай бүлэнэрэй жаргалта байдал амгалан тайбан байдалһаа үндэһэтэй гэжэ бидэ, совет эхэнэрнүүд, һайн ойлгонобди. Бүхы дэлхэйн эхэнэрнүүд ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө, буу зэбсэгүүдые хүряахын ба эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй һүлдэ доро энэ жэлэй мартын 8-най һайндэрые тэмдэглэжэ байна. Ядерна дайнай үхэлэй аюулые зайсуулан сараха жагсаалнууд бүхы оронуудта, түбинүүдтэ үнгэргэгдэнэ.

Мүнөө дайн дажарта эсэргүү хүдэлөөн нийтын эгээл элдэб янзын эмхинүүдэй эхэнэр түлөөлэгшэдые, социальна ондо ондоо байдалтай, политическэ үзэл бодолтой эхэнэрнүүдые нэгэдүүлнэ. Эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөндэ хабаадалгаяа тэдэнэр газар дэлхэй дээрэ ажамидарал үргэлжэлүүлхын түлөө, үхибүүдэйнгээ ерээдүйн түлөө эхэ—эхэнэрнүүдэй харюусалгатай холбоно.

Бүхы совет хүнүүдтэл адли манай эхэнэрнүүд КПСС-эй ядерна дайнай аюулые усадхан сараха, газар дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ талаар шэглүүлэгдэһэн КПСС-эй эб найрамдалта гадаадын политикые, шэнэ совет үүсхэлнүүдые эдэбхитэйгээр дэмжэнэ гэжэ А. П. Бирюкова үгынгөө түгэсхэлдэ хэлэбэ.

Ниислэл хотын пионернүүд баярай суглаанда хабаадагшадые һайндэрөөрнь амаршалба.

Москвагай эхэнэрнүүд, бүхы ажалшад коммунизмын агууехэ суртал һургаалнуудай илан мандахын түлөө тэмсэлдэ хүсэлэл оролдолгонуудаа арьбадхаха юм гэжэ суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, ССР Союзай Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээһэн амаршалга бэшэг соогоо нэгэн һаналтайгаар мэдүүлээ.

(ТАСС).

...РҮҮ ДҮЙ ДҮРШЭЛТЭЙ ТАНИЛСАБА

...ажалда шэнэ онол ...рүү дүй дүршэл нэб... асуудалаар һаяхан ...канска семинар-зүб... болобо. Загарайн рай... КПСС-эй райкомуудай ... секретарьнууд, рай... ...муудай болон, рай... агропромышленна ...үүдэй түрүүлэгшэ... ...рим колхоз, совхозуу... ...тэлбэрилэгшэд сугла...

...еминар-зүблөөндэ пар... обкомой нэгэдэхи сек... А. У. Модогоев, Бу... АССР-эй Верховно ...эй Президиумэй Тү... ...шэ Б. С. Семенов, рес... ...ын Министрнүүдэй ...эй Түрүүлэгшэ В. Б. ...он КПСС-эй обкомой ...хи секретарь В. Г. ...ов, партиин обкомой ...рь В. Ф. Лысов, рес... ...ын агропромышлен... ...эгдэлэй түрүүлэгшэ, ...трнүүдэй Соведэй тү... ...шын нэгэдэхи орлог... Б. И. Николаев болон партийна, советскэ, ажахын органуудай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаа.

Загарайн районой ажахынуудта һү үйлэдбэрилгые поточно-цеховой аргаар эмхидхэхэ талаар ямар хүдэлмэриин хэгдэжэ байһан тухай районой агропромышленна нэгэдэлэй түрүүлэгшэ Г. И. Прокосов тобшо мэдээсэл хэбэ.

Удаань семинарта хабаадагшад «Гигант» колхоздо ошожо, 600 үнеэдэй һү һаалиин комплексдо нэбтэрүүлэгдэһэн поточно-цеховой гуримтай танилсаа. Энэ шэнэ онол аргын хайшан гэжэ нэбтэрүүлэгдэһэн, ямар үрэ дүнгүүдэй түйлагдажа байһан тухай колхозой ахамад зоотехник Н. Г. Занграев сугларагшадта хөөрэжэ үгэбэ. Эндэ 4 цех эмхидхэгдэнхэй. Жэшээнь, түрэхэ дүтэлһэн, һая тугаллаһан үнеэдэй цех, тугаллаһан үнеэдые түрүүшын хоёр һарада зүбөөр эдеэлүүлжэ һааха цех, һү үйлэдбэрилгын цех, шэргэһэн, үрэжүүлэгдэхэ үнеэдые байлгаха цех гэхэ мэтэ хуу амяар амяраа болгогдоо. Тиимэһээ һаалишад, малшад өөр өөрын тодорхой ажалда мэргэжэжэ, бэеэ дааһан звено болоод хүдэлнэ. Ажахын тоосооной гуримда орожо, ажалай түлөөһэ бригадна подрядай ёһоор абана.

Түрүү аргын нэбтэрүүлэгдэһэнһээ хойшо байгша оной түрүүшын хоёр һарада тус комплексдо һү үйлэдбэрилгэ нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада, 33 процентээр дээшэлээ. Нарай тугалнуудай гарзалалга сүм усадхагдаа.

Тэрэшэлэн һү һаалиин фермэ, комплекснуудта ажал ехэтэй хүдэлмэриие оньһожоруулха; поточно-цеховой гурим нэбтэрүүлхэ, малшадай ажалай түлөөһые коллективнэ подрядаар түлэхэ онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэхэ талаар юу хэжэ байһан тухайгаа Хүрбын ОПХ-гай директор Ю. А. Жигалин, Онохойн совхозой директор Г. В. Прундзе гэгшэд семинарта хабаадагшадта харуулжа, хөөрэжэ үгэһэн байна.

Манай корр.

Буряадай АССР-эй 60 жэл

ДҮРБЭДЭХИ ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБӨӨР

«Бурятшвейбыт» нэгэдэлэй «Новинка» гэжэ ательегэй коллектив табан жэлэй гурбадахи жэлэй түсэбые декабриин 29 болотор дүүргэхэ гэһэн социалис уялга абанхай. Оёдолшод жэлэй эхинһээ хойшо амжалтатай бэрхээр хүдэлжэ байна. Тэдэнэр январь, февраль һарануудайнгаа даабариие үлүүлэн дүүргэһэн юм. Түрүү оёдолшод В. В. Иванова, О. Я. Балтаһинова, В. Б. Соднопова, Г. Д. Баданова, В. Н. Убанова гэгшэд табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэб бэелүүлжэ эхилэнхэй.

Т. БАДМАЕВА.

ЭРХИМҮҮДТЭЭ ТҮШЭГЛЭН

Түсэбтэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи гол жэлые манай автомобильна гаражай коллектив урма баяртайгаар, ажалай ба политическэ үндэр эдэбхи үүсхэлтэйгээр угтаһан байна. Юуб гэхэдэ, бидэ үнгэрэгшэ жэлдэ СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй алдарта ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хам оролсон, ажалдаа яһала амжалтатай гараабди. Хура бороо элбэгтэй, шабар шабхатай зун байбашье һаань, гаражаймнай 26 экипажай хориниинь жэлэйнгээ түсэбые бэелүүлжэ шадаа һэн.

Мүнөө жолоошоднай түрэл республикынгаа байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойе ажалай бэлэгтэйгээр угтахын түлөө мүрысэнэ. Энэ мүрысөөнэй долгин соогуур эрхим дүнгүүд түйлагдана. Январь һарынгаа модо зөөхэ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ һэмди. Февралииншье түсэб сүм бэелүүлэгдээ. Ажалай эмхидхэл, журам яһала һайн. 16 бригадамнай гурбан халаанда хүдэлнэ. Тиихэдэ харгы заһабарилдаг отряднай бригадна подрядаар ажалладаг болонхой.

Энэ амжалта түйлаха хэрэгтэ манай түрүү хүнүүд —Ажалай Улаан Тугай орденто А. В. Мотофонов, Ажалай Алдар Солын III шатын орденто М. Т. Томсон, В. Е. Дульский, «Ажалай шэн габьяагай түлөө» медаляар шагнагдаһан Н. Г. Шалаев гэгшэд горитой хубитаяа оруулһан байна. Жэлэй дүнгөөр манай түрүү жолоошон В. В. Савельев «Забайкаллес» комбинадай Хүндэлэлэй самбарта гаргагдаа һэн. Мүн Н. В. Петров, М. Ю. Сивов, Ю. Б. Родионов, Н. А. Максимов гэгшэдэй экипажнууд үнгэрэгшэ жэлэй ба январь, февраль һарануудай түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Ажалай амжалта түйлахын түлөө хүн бүхэн оролдоно. Жэшээнь, Н. В. Петров, С. Жуков гэгшэдэй, мүн Н. А. Максимов, А. А. Чемусов, Н. С. Булка гэгшэдэй экипажнууд КРАЗ-255 машинаяа капитальна заһабаригүйгөөр 200 мянга гаран километр ябуулһан байна. Тиихэдэ Ю. П. Родионов, В. Ф. Мезенин, В. Е. Дульский гэгшэдэй экипаж «Камацу-Ниссан» машинаараа капитальна заһабаригүйгөөр 400 мянга гаран километр ойн харгыгаар ябажа гараа. Эдэ коллективүүд мүнөө Буряадай АССР-эй 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абанхай шармайн ажаллажа байна.

М. ХАСАНОВ,
Байгалай леспромхозой автогаражай начальник.
Прибайкалиин район.

ТЕХНИКЭЕЭ БЭЛЭН БОЛГОХОНЬ

Бодонгуудай совхозой механизаторнууд хабарай тарилгада хабаадуулагдаха техникэ, машинаяа хаһа сагтань һайн шанартайгаар заһабарилха гэһэн мүрысөө ажахы дотороо дэлгэрүүлээд, тэрэнээ бэелүүлхын тула эдэ үдэрнүүдтэ тухა сүлөөгүй ажаллажа байна.

—Хараалһан болзортоо бүхы техникээ бэлэн болгохо хэрэгтэ хүн бүхэн оролдоно, —гэжэ совхозой ахамад инженер Д. Ч. Балданов хөөрэнэ. — Трактористнууд өөһэдынгөө ажалай хажуугаар заһабарилагшадта шадаха соогоо туһална. Эндэ Хонхолын тракторна бригадые онсолон тэмдэглэмээр. Ажахын дүршэлтэй механизатор Дамба Бадмаев бригадираар хүдэлдэг. Тэрэ коллективэйнгээ түлөө бухыгөөрөө оролдодог, даалгагдаһан ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандадаг хүн юм. Мүнөө эдэнэр хурьһэ элдүүрилхэ, тарилга хэхэ бүхы техникээ заһабарилжа, бэлэн болгоод байна,—гэбэ.

Ажахын ахамад инженерэй мэдүүлһэнэй ёһоор, совхоздо К-700 түхэлэй трактор заһабарилагдахань үлөө. Энээндэ запас частьнууд бии. Шанагын тракторна бригадынхид хүдөө ажахынгаа техникэ бэлэн болгохо талаар яһала урагшатай. Сеялкэ заһабарилгада Бимба Эрдынеев Владимир Гомзяков хоёр хабаадалсана. Эдэнэр үшөө 4 сеялкэ заһабарилха.

Тус ажахын механизаторнууд хүдөө ажахынгаа техникэ һаяын сагта бэлэн болгохонь.

В. БОРИСОВ,
манай штатнабэшэ корр.
Бэшүүрэй район.

КОЛХОЗУУДАЙ ТООСООТО-ҺУНГАЛТЫН СУГЛААНУУДҺАА

ХҮН БҮХЭНЭЙ ХАРЮУСАЛГЫЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Манай гүрэн—СССР Союзай байгуулагдаһаар элдарта 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ район дотороо дэлгэрһэн социалис мурысөөндэ хам оролсон ажаллажа, үнгэрһэн 1982 оной турьшада «Коммунизм» колхозойхид зарим тэды амжалта туйлаа гэжэ һаяхан болоһон хамтын тоосоото суглаан дээрэ тэмдэглэгдээ. Тэрэшэлэн бүхы арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбэй эгээл гол — гурбадахи жэлэй зорилгонуудые яажа дүүргэхэ тухай суглаагаар хэлсээ.

Тэрэ суглаан дээрэ тоосоото элидхэл хэлэн колхозой правлениин түрүүлэгшэ Ж. Д. Самбялов үнгэрһэн жэлэй турьшада ажахын гэшүүдэй партиин ЦК-гэй май ба ноябриин (1982 он) Пленумүүдэй холын хараатай тогтоолнуудые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын, жэлэйнгээ түсэбүүдые ба уялгануудые дүүргэхын тула хэр зэргэ худэлөө гэжэ тобойлгон харуулаа. Колхозой правлени, партийна, профсоюзна, комсомолой организацинууд ажалшан зониие хүтэлбэрилхэ, тэдэнэй хүсэд оролдолгые шиидхэгдээгүй хэрэгүүдтэ элсүүлхын тула ямар ажал ябуулжа байһан тухайнь хэлэжэ үгөө.

Колхознигуудай шударгы эршэтэ ажалаар тус ажахы гүрэндэ мяха, һү, нооһо худалдаха үнгэрһэн жэлэйнгээ түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргээ. Мүн хонин болон адуун һүрэгөө үсхэбэрилхэ түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэһэн байха юм. Тиихэдэ 1981 онтой сасуулбал, тус ажахын эбэртэ бодо малай, хонидой, адуу моридой тоо толгой нилээд олошоруулагдаа, мүн зуун эхэ үнеэд бүхэнһөө түлжүүлэгдэһэн тугалнуудай, хурьгадай, унагадай тоо урдахи жэлтэй жэшэхэдэ, баһал элитээр олошороһон байна. Хэрбээ урзанда жэлдэ ажахы дотор 490 тугал, 1260 хурьгад, 57 унагад түлжүүлэгдэһэн һаа, нёдондо бүхыдөө 661 тугал, 1268 хурьгад, 86 унаган абтаһан байна. Адууһа малай ашаг шэмэньшье баһал дээшэлээ гэжэ тэмдэглэлтэй.

Үнгэрһэн жэлдэ гүрэндэ худалдагдаһан эбэртэ малай, хонидой ехэнхинь тобир тарган гэжэ сэгнэгдэһэн байна. Жэшээнь, мяханай комбинадта тушаагдаһан үхэрэй шэгнүүр дунда зэргээр 326 килограмм, хонин бүхэнэй 43 килограмм болоо. Иимэ шэгнүүр ехэтэй үхэрнүүд, хонид манай энэ түрүүшынхиеэ гүрэндэ тушаагдаа. Тиихэдэ нэгэ үнеэн бүхэнһөө һаагдаһан һүнэй хэмжээн, мүн һү үйлэдбэрилгэ 1981 онтой сасуулбал, нилээд дээшэлээ.

Иимэ амжалтануудые туйлаһан «Коммунизм» колхозой 2-дохи отделени ажахы дунда түрүүлээ, тэрэ район дотороо дэлгэрһэн социалис мурысөөндэ түрүүлжэ, партиин районой райгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугай абаһан. Тэрэнһээ гадна, тус ажахы СССР-эй 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мурысөөндэ амжалта туйлаһанай түлөө партиин обком, БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиум, республикын министрнүүдэй Совет, облсовпроф ба ВЛКСМ-эй обкомой ойн баярай грамотаар шагнагдаһан байна.

Ажалдаа ульгэр жэшээ харуулдаг, оролдосотой, урагшаа эрмэлзэлтэй, хододоо эрхим амжалтануудые туйладаг хүнүүд колхоз дотор яһала олон. Мал адуулагшад В. Р. Базаров, С. С. Сыренов, Ж. Ж. Бартаев, һаалишад В. Л. Сыренова, С. О. Иванова, Г. Б. Габанова, адуушад Б. С. Габанов, И. Ж. Хумаев, хонишод О. Б-Х. Иванова, С. Д. Хандакова, Ц-Д. Б. Цыбденов, механизаторнууд, жолоошод Ф. Д. Иванов, С. Д. Хумаев болон бусад олон тоото бэрхэ ажалшад ниитынгээ хэрэгэй түлөө бүхы һанал бодолоо, сэдьхэлээ табин ажалладаг юм.

Гэхэтэй хамта ажахыгаа улам саашань зүб мүрөөр эрхилхэ ба хүтэлбэрилхэ тэрэнэй бүхы арга боломжонууд ба нөөсэнүүдые гүйсэд ашаглаха талаар колхозой правлени, тэрэнэй мэргэжэлтэд үшөөл һулаар ажаллаа гэжэ элидхэлшэ, үгэ хэлэгшэд тон зүб шүүмжэлээ.

Нэн түрүүн ниитынгээ мал ажалые зүбөөр эрхилжэ, тэдэнэй тоо толгойень олошоруулха, тэрээнһээ абтаха ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, ажахынгаа экономикые хүгжөөхэ, олзо доходоо ехэдхэхэ гэхэ мэтэ гол зорилгонууд үшөөл хүсэд бэелүүлэгдээгүй. Хоёрдохёор, мал ажалаа хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, үбһэ тэжээл элбэг бэлдэхэ, хэрэгтэ горитой анхарал хандуулагданагүй.

Ниитын адуу малые саашань олошоруулха, тэдэнэй ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ малай гарзалалга ба зуун эхэ малһаа үсөөн түл абалга ехэ нүлөө үзүүлнэ. Үнгэрһэн жэлэй турьшада энэ колхоздо 330 үхэр, 240 хонид, 23 адуу морид гарзада ороо. Иимэ ехэ хоролто, гарзалалга юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, тэдэнэй хахадынь шахуу элдэб үбшэнүүдһээ болон гай тодхорто орожо хосорно. Нүгөө хахадынь хадаа муу харууһалагдаһаа, эдэлгэһээ болоно. Энэ гарзада нэн түрүүн колхозой мэргэжэлтэд ба малшад өөһэдөө гэмтэй гэжэ шүүмжэлэгдэв. Үнгэрһэн жэлэй турьшада мал адуулагшад Д. С. Бадмаев, А. Д. Дмитриев, А. Б. Балданов, М. Л. Актинов болон бусад даажа абаһан малаа иланхаяа олоор гарзалуулаа. Теэд адуу малай тэнхээ тамирые доошолуулхагүйнь, тэдэниие гарзада оруулхагүйн тула мэргэжэлтэд ямар хэмжээнүүдые абааб гэхэдэ, энэ асуудал үшөөл гүйсэд һайн анхарагданагүй гэхээр. Мүнөө жэлдэ зарим гүүртэ, отаранууд дээгүүр нёдондо жэлэй баримтанууд дабтагдана. Энэ январь-февраль һарануудта мал үбһэ тэжээлэй хомор, бэлшээриин муу дээрэһээ баһал муудана, гарзална.

Гадна, колхоз дотор адуу малай үүлтэр һайжаруулха, тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ асуудалнууд ехэхэн дутагдалнуудтай. Колхозой мэргэжэлтэд хэдэн жэлһээ нааша һү ехэтэ симментал үнеэдые асаржа, һү һаалияа эрид дээшэлүүлэе гэжэ хэлсэдэг аад, тэрэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлнэгүй. Элдэб олон үүлтэрэй эбэртэ мал үсхэбэрилэгдэнэ. Теэд Ахын эрхэ байдалда даданхай, хадалиг бэлшээринүүдтэ таарамжатай һарлаг, хайнаг үхэрнүүдые улам олоор үүсхэбэрилхэ хэрэг анхарагданагүй. Суглаан дээрэ үгэ хэлэгшэд һарлаг ба хайнагуудаа олошоруулха тушаа бүхы хэмжээнүүдые абаха зэргэтэйбди гэжэ правленидэ, мэргэжэлтэдтэ һануулаа.

Үхэр малай тэжээл ехээр үйлэдбэрилхэ, бэлэдхэхэ асуудалнуудта суглараагшад гол анхаралаа хандуулба. Үнгэрһэн зунай үедэ үбһэ, зелёнко хоёр дахин ехые суглуулжа абаха арга боломжотой байгаад, колхозой правлени, агроном, механизаторнууд, луговодууд ба малшад энэ шухала хэрэгтэ ёһотой анхарал табяагүй байшоо. Ушар иимэһээ шиидг нойтогүй хабар, зунай үедэ сабшалан һайнаар уһалагдаагүй, үтэгжүүлэгдээгүй үлэшоо. Тэдэниие хэдэн дахин уһалха бүхы боломжонууд бии байгаа. Уһалалгын техникэ хүсэд ажаллаагүй, луговодууд ба механизаторнууд даадан ажалдаа хайша хэрэгээр хандаа. правлени ба партбюрогой зүгһөөшье шалгалта хиналта һуладаа.

Тэрэнһээ гадна, хабаржаан, намаржаануудай бэлшээринүүд дүүрэн ашаглагданагүй. Зарим малшад эртэ намараар үбэлжөөндөө орошоно. Тиихэдэ бэлэдхэгдэһэн тэжээлые зүб мүрөөр тоолоjo, хэмжэжэ, һайн бүридхэлдэ абадаггүй дээрэһээнь, үбһэ тэжээл тоогоороо ехэ байбашье, үнэн дээрээ тэрэнь бага байшадаг, малшадта хүртэдэггүй.

Суглаанда хабаадагшад колхоз доторой ажалай журам һайжаруулха, хүн бүхэнэй харюусалгые эрид дээшэлүүлхэ асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулбад. Ажахыда ажалай журам хазагайруулдаг, ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг хүнүүд, үсөөншье һаа, бии гээшэ. Тэдэнэй харюусалга багатайгаар ажалладаг дээрэһээ адууһа мал гарзална, тэнхээ тамираа доошолуулна, машина трактор болон бусад техникэ эбдэрнэ, хаягдана, саг соогоо хэгдэхэ шухалын шухала ажал хэрэгүүд һаатана, унжагайрна, ниитын зөөри үлүүсэ гаргашалагдана. Иимэ ушарнууд механизаторнуудай, зарим малшадай дунда үзэгдэдэг. Эдэ дутагдалнудуые саг соонь усадхаха талаар правлени, партбюро, профком, ВЛКСМ-эй комитет зохихо хэмжээнүүдые абанагүй.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн хуушанай бэрхэ малша Ж. Ж. Бартаев иигэжэ тэмдэглэбэ:

—Хээрын холын бэлшээринүүдтэ хэншье анхарал табинагүй. Тэдэмнай бургааһа харганаада, хубхэндэ, хагданда дарагдашанхай. Тэдэниие галдаха, сэбэрлэхэ, арюун болгохо, ургасыень дээшэлүүлхэ талаар юуншье хэгдэнэгүй. Тиихэдэ малшад шэбхэ шабааһа сабшалан дээгүүр зүбөөр тараажа үтэгжүүлнэгүй, саг соонь уһа гарганагүй. Хүн бүхэн дааһан ажалдаа ехэ харюусалгатай, булта даа эбтэй зэтэй ажаллажа, энэ Буряадай АССР-эй 60 жэлэй ойе үшөөшье һайн амжалтатайгаар угтаял, —гээд, түрүү малшан суглаанда хабаадагшадые уряалба.

Нэгэдэхи отделениие эрхилэгшэ Г. Н. Аюшеев:

—Ажалай журам эрид һайжаруулха саг ерээ. Манай зарим малшад өөһэдынгөө уялгануудые хүсэд дүүргэнэгүй, гэртэхи ба газаахи ажалаа һанаагаараа бүтээнэгүй, колхозой правлениин ба мэргэжэлтэдэй гар хараад һуудаг зантай болоһон. Мүнөө иигээд хаа яагүй ажахын тоосоондо орожо, иимэрхүү ябадалые огтолон болюулха хэрэгтэй. Бүхы ажалаа өөһэдөө бүтээдэг болохо уялгатайбди.

Колхозой ахамад зоотехник Б. С Ж. Мунконов, хуушанай дүршэл ехэтэй хонишон Х. Х. Мунконов гэгшэд малай үбэлжэлгэдэ гол анхаралаа табиха гэжэ онсолон тэмдэглэбэд. Ажахын тоосоондо бүхы һалбаринуудаа оруулха гээшэмнай тон шухалашье, харюусалгатай хэрэг, Энээниие зун болотор бэелүүлхэ ёһотойбди. Тиимэ дээрэһээ тоо бүридхэл хааяагүй эрид һайжаруулха шухала. Илангаяа фермэ, гүүртэ, отаранууд дээрэ тоо бүридхэл һайжаруулха, ниитын адуу малые, түлнүүдые саг соонь тоолохо, шалгаха ажал тон ехэ удха шанартай. Ажалшан бүхэндэ һара бүриин даабари, түсэб хүргэгдэхэ зэргэтэй. Үгэ хэлэгшэд үбэлжөөн ба зуһалангуудаар, хабаржаан ба намаржаангуудаар, гүүртэ ба отарануудай байрлалгые тон һайнаар, тараамжатайгаар хаража үзөөд, тэдэниие малшадта зүбөөр хубаарилха, дадхааха шухала гэжэ тэмдэглэбэд.

Суглаанда хабаадагшад хэлсэгдэһэн асуудалаар тогтоол абажа, колхозой доторой дүримүүдые, социалис уялгануудые ба социалис мурысөөнэй гуримые баталан абабад.

Ц. ЦЫБДЕНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.
Ахын район.

БАРИЛГА-ХАБС... дэхи ПОЕЗДДО... ЭРЭШҮҮЛТЭЙ ХЭЭР ХҮДЭЛ... ДЭХИ В. А. СО... ХҮТЭЛБЭРИЛДЭ... ШТУКАТУР-Ш... ГОЛ ТҮЛЭБ... АЖАЛЛАНА, Т... ДАҺАА АЖАЛ... Г. И. ЗАСУХИН... НОВА ГЭГШЭД... НА. АЖАЛАЙ ТҮСЭБӨӨ ... ДҮҮРГЭДЭГ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ... НОВНА ЗАСУХ... РИНА ВЛАДИМ... САНОВА.

С. БАЛД...

Мартын 8 — Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын...

АМЖАЛТАТА АЖАЛАЙ АША ТУҺАДА

Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинат республикымнай эгээл томо «эхэнэрнүүдэй» коллектив гэхэдэ боломоор. Эндэ мүнөө 2385 эхэнэр ажаллана. Тэдэнэй 150-иинь дээдэ, 265-иинь тусхай дунда эрдэмтэй юм. Хорин нэгэн эхэнэр цехүүд болон таһагуудые хүтэлбэрилдэг. Алдарта ажалаараа шалгарһан 78 хүдэлмэрилэгшэд гүрэн түрынгөө орден, медальнуудаар шагнагданхай. Тэдэнэй тоодо орёогшо Д. К. Тумурова комбинадай директор К. П. Альцман гэгшэд Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Ажалай зургаан түрүүшүүл—ноһо угаагша Л. Г. Козлова, орёогшо П. К. Михайлова, утаһа ээрэгшэ Е. А. Хантуева, ноһо илгагша А. М. Шишкина, сэмбэ эбхэгшэ С. П. Болонева, утаһа татагша М. И. Козлова гэгшэд мүнөө «Арбан нэгэдэхи табан жэлэй ударник» гэһэн тэмдэгтэ хүртэнхэй.

Дүршэлтэй бэрхэ 120 эхэнэр һурган хүмүүжүүлэгшэдэй хүндэтэ үүргэ дүүргэнэ. Тиихэдэ 38 эхэнэр уралан нарижуулгын худэлмэридэ хабаададаг юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ тэдэнэр үйлэдбэридөө уралан нарижуулгын дүшэн дурадхал нэбтэрүүлһэн байха юм. Тэрээнһээнь 32 мянган түхэригэй экономическа ашаг олзо абтаа. Эндэ мастер Т. А. Абрамова, шалгагша инженер О. Г. Коноваленко, ноһо илгалгын цехэй начальник Т. А. Рубцева гэгшэдые нэрлэлтэй. Бүд нэхэлгын үйлэдбэриин нормировщица Г. А. Суринова, ахамад механигай таһагай экономист В. В. Никульская, нормировщица М. А. Ляпунова, утаһа ээрэлгын үйлэдбэриин нормировщица А. М. Зайцева гэгшэдэй зохёохы ажалые магталтай.

Үйлэдбэриин түрүүшүүл Б. Э. Аюшиева, Л. П. Аберова, Н. П. Иванова, А. А. Борисова, В. М. Потемкина гэгшэдэй үүсхэлые комбинадай хүдэлмэрилэгшэдэй ная гаран процент дэмжэн ажаллана.

Гадна комбинадай хүдэлмэришэд—эхэнэрнүүд ниитын худэлм... тэйгээр хабаададаг байна. ... эхэнэр городской Соведэй, ... районно Соведэй депутат... данхай. Комбинадай дире... Альцман Буряадай АССР... Соведэй депутат юм.

Эхэнэрнүүдэй эдэбхитэй ... хёохы ошотойгоор хүдэлж... бинадта ажалай, ажаһуудг... тын таатай зохид эрхэ ба... донхой. Эндэ 624 басагад... босон түхэлтэй хамтын ба... бинадай саад яслинуудта ... хүмүүжүүлэгдэнэ. Долоон ... рагшад зундаа пионерну... амардаг юм.

Комбинадай поликлинни... гэжэлэй врачууд туһатай ... эмшэлгэ хэхэ арга болом... нок» гэжэ профилакториид... 400 хүн амарна. Мүн ... лын саадахи курорт, түрба... хүн амардаг юм.

Ю. БО...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан... сэмбын комбинадай ээрэл... лэдхэлэй таһагай ноһо ... Лемзякова, Галина Цырен...

С. БАЛДУ...

Республикынгаа байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаһан Прибайкалиин районой ажахынуудай һаалишад мүнөө хоорондоо мүрысэн ажаллана. Һаяхан мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдожо, эрхимлэһэн коллектив, һаалишад урмашуулагдаа юм. Һү ехээр һарада үнеэн бүриһөө 350 килограмм һү һаагаа.

Малай үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүриһөө һү ехээр һаахын түлөө район дотороо үүсхэл гаргаһан Зырянай һаалиин фермэ амжалтатай гараа. Эндэхи коллектив һү үйлэдбэрилхэ һарынгаа түсэб 104 процент дүүргэжэ, гүрэндэ продукци тушааха

ШАЛГАРАГШАД УРМАШУУЛАГДАА

һаахын түлөө район дотор дэлгэрһэн ажалай тэмсэлдэ «Прибайкальский» совхоз шалгараа. Тус ажахын һаалишад һү һаажа гүрэндэ тушааха һарынгаа түсэб үлүүлэн дүүргэһэн, үнеэн бүриһөө 250 килограмм һү һааһан байна. Фермэнүүдэй дундаһаа энэл совхозой Мостовскойн һаалиин фермэ эрхимлэжэ КПСС-эй райкомой, арадай депутадуудай районно Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаа. Тиихэдэ һаалишад сооһоо Зырянай совхозой Ангирай һаалиин фермын һаалишан Л. В. Корнакова шалгараа. Тэрэ январь даабаряа 4 центнерээр үлүүлһэн байна.

Үнгэрһэн һарада даабаряа, социалис уялгаяа холо үлүүлэн дүүргэһэн түрүүшүүл район дотор олон байгаа. Жэшээлбэл, Зырянай совхозой һаалишан Н. Д. Пермякова, «Ильинкинский» совхозой Покровскын фермын Г. Николаев, Таловкын фермын һаалишан А. Седунов, Иркилигэй фермын Л. Ланец, В. Спирина гэгшэд үнгэрһэн һарада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 226 килограммһаа 300 килограмм хүрэтэр һү абаһан байна.

Эндэ түсэб, уялгаяа бэелүүлжэ шадаагүй коллективүүд бии байһаар. Жэшээлбэл, «Прибайкалец» колхозой бүхы дүрбэн фермын коллектив январь һарада даабаряа дүүргэжэ шадаагүй. Колхозой һаалишад гүрэндэ 1020 центнер һү тушааха түсэбөө арайл 881 центнертэ хүргөө. Мүн һү үйлэдбэрилхэ даабаринь 90 процент дүүргэгдээ. Тус ажахын Турунтаевай һаалиин фермэдэ сошордомо байдал тохёолдонхой. Эндэ һаалишадынь үдэр бүри шахуу һэлгэгдэжэ байхаһаа гадна журамынь һуладанхай. Фермын олон үнеэн һаагдангүй орхигдожо, ехэ продукци алдагдана, гээлтэ хоролтодо ороно. Колхозой партийна организаци, правлени болон мэргэжэлтэд, фермэнүүдтэхи дутагдалнуудые усадхажа, гээгдэлһээ гаргаха талаар зохихо хэмжээнүүдые абанагүй.

Мүнөө район дотор һаалишадай мүрысөөн улам үргэнөөр дэлгэрһэн зандаа. Ажалай тэмсэлдэ хабаадагшад һү үйлэдбэрилжэ гүрэндэ тушааха хахад жэлэйнгээ түсэбые республикынгаа байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойн һайндэр болотор сүм дүүргэхын түлөө шармайн оролдонод.

П. ХАЛТАНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

БРИГАДНА АРГААР

ЗАГАРАЙ. Эрхирэгэй совхозой нэгэдэхи һү һаалиин фермын малшад һаяхан ажахы дотороо түрүүлэн, бригадна онол аргаар хүдэлжэ эхилбэ. Энэ системэ хэрэглэхэдээ тэдэнэр коллектив дотороо бии байгаа бүхы арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэхэ, адууһа малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхэ зорилготой. Мүн бригадна түрүү аргаар хүдэлхэдөө хүн бүхэн өөһэдынгөө хүсэ шадалые хэрэглэхэ, малые харууһалха, эдеэлүүлхэ талаар амжалта туйлаха, үбһэ тэжээл алмаха болоно. Тиимэһээ энээниие зүбөөр, ашагтайгаар нэбтэрүүлхэ гэжэ совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй, малшадай нангин уялга ха юм.

Түрүүн байгуулагдаһан бригадада 8 һаалишан тоологдоно. Тэдэниие КПСС-эй райкомой, совхозой парткомой гэшүүн, дүршэлтэй малшан Татьяна Нимбуевна Цыбиктарова хүтэлбэрилнэ. Үнгэрэгшэ неделидэ Эрхирэгэй һү һаалиин фермын һаалишад, бригадна системээр хүдэлжэ эхилбэ. Иигэжэ тус ажахын малшад хүдэлмэридөө түрүү онол арга хэрэглэжэ, түрэл республикынгаа байгуулагдаһаар 60 жэлэй алдарта ойе ажалай амжалтаар угтахын түлөө эдэ үдэрнүүдтэ эршэтэйгээр хүдэлжэ байнхай.

Н. ДАМБАЕВ,
манай штатнабэшэ корр.

МҮРЫСӨӨНЭЙ ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

ХҮНДЭТЭЙ ҺААЛИШАН

Үнеэнэй хүхэнүүдые гарнуудайнгаа альган соо аятайханаар абаад, эрхы хургаараа аалихан даран татажа, доошонь сэхэ шоботорходонь шааяса гараһан һүн абаһаар хооһон хүнэгэй оёор сохижо, ямар бэ даа таагдашагүй хүгжэмэй аллга мэтэ абяа суурятуулна. Хүнэг соо һүнэй нэмэхэ бүри абяаниинь һүлэмхи боло болоһоор замхашаха юм. Юрэ бусын иимэ аялга доро үдэр бүхэндэ ажалаа эхилдэг Людмила Иринчеевнагай хүсэл эрмэлзэл, амжалта тухай тобшо тэдыгээр хөөрөхэ хүсэлэнтэй һэм.

Үглөөнэй һаалиин дүүрэнтэжэ байһан үе бэлэй. Халаанай һаалишанаар ажалладаг Людмила Мяханова захын алаг үнеэ һаажа дүүргэһөөр лэ аппарадаа сүлөөлжэ абаад нүгөөдэ үнеэнэй хүхэндэ тааруулан һуулгаһанай һүүлээр хүдэлгэхэ юм. Удаан дээрэ, баханада үлгөөтэй сагаан хүнэгөө абаад, машинаар урид һааһан үнеэнэйнгөө хүхыень шоботорижо, дэлэндэнь үлэһэн һүүлшынь дүһал һү шабхардана. Үнеэнһээ үнеэндэ хүнэг, аппарат хоёртой тухагүй һүндэлдэжэ байһан тэрэнэй гарнуудые харахада жэгтэй түргэн даа. Бүхы ажалаа нюдэ сабшалха хоорондол аппарадай ута хара патронуудые үнеэнэй хүхэндэ углаадхина..

Бүлэг үнеэдээ һаажа дүүргэһээр аппарадаа бүлеэн уһан соо зайлажа сэбэрлээд, хатахыень үлгэжэрхибэ Удаань хүнэгөө, бусад амһарта, шүүрээ угаажа сэбэрлэнэ.

— Һаалишанай ажал нимэл гээшэ. Үрдихэл гэжэ оролдохош. Бүлэгтэ түрүүшынхеэ тугаллаһан гунжанай олон байбал бүришье хүшэр. Гунжануудаа оло дахин һаажа, һүтэй үнеэн болгохые оролдонол гээшэбди. Мүнөө энэ бүлэгтэ бараг гээшэ ааб даа — гээд, Людмила Иринчеевна бодолгото болон абяагүй байһанайнгаа һүүлээр, — Халаанай һаалишан бүлэг үнеэдые даажа абагшаһаа ондоо байдаггүй. Би ажалайнь талаар хэлэнэб. Хэхэ хүдэлмэринь ехэ байдаг. Халаанай гэһэн үгэ хоёр удхатай. Халаанай һаалишад ондоо хүнэй даажа абаһан үнеэдые орондонь һаажа байһан хадаа хүдэлмэридөө сэдьхэлһээ хандадаггүй гэһэн бодол хүн бүхэндэ түрэдэг ёһотой. Энэньшье гайхалгүй. Халаанай һаалишанай хэһэн ажал тэрэл анханайнь һаалишанай нэрэ дээрэ тэмдэглэгдэдэг шуу. Тиихэдэ жэлэй эсэстэ нэмэлтэ түлбэри хубаарилхадаа халаанайнгаа һаалишадые заабол марташанхай байдагыень харамтай. Иигэжэл хүнүүдэй хүсэл эрмэлзэлынь мохоогдоно ха юм, — гэжэ дэлгэрэнгыгээр хөөрөө һэн.

Людмила Мяханова һуралсалай үйлэдбэриин «Байгал» ажахын Гурэльбын һүнэй комплексдо халаанай һаалишанаар ажалладагшье һаа, бусадһаа муу дүн туйлажа үзөөгүй юм. Нёдондо тэрэ хэды дахин мүрысөөндэ эрхимлэһэн байха. Ноябрь һарада тэрэ үнеэн бүриһөө 444 килограмм һү абаа һэн. Харин декабрь һарада 416 килограмм һү һаагаа юм. Энэмнай нэгэл бүлэг үнеэд бэшэ гээшэ. Һара бүхэндэ нэгэ гү, али заримдаа хоёр-гурба дахин ондоо хүнэй даажа абаһан үнеэдые харууһалжа һаадаг гуримтай. Тобшолбол, фермэдэ хэн нэгэ һаалишанай үбшэлбэл, Людмила Иринчеевна, Александра Ивановна хоёр бүлэг үнеэдыень саг зуураа даажа абаад һаадаг.

Халаанай һаалишанай хэһэн ажал олонхи ушарта тоогдонгүй үлэшэдэг гэжэ тон зүбөөр хэлээ. Ажахынуудай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд энээн тушаа бодомжолжо, зохихо хэмжээ абаха зэргэтэй. Ушарынь хадаа иимэ һаалишадай хэһэн ажалые тэрэ... шадабал ех... тэ хоролтодо... гаа.

Людмила ... ханова гүша... туршада һаа... лана. Анханд... таа — Эрхү... «Бартайский»... лишанаар аж... юм. Эндэ, ... лэдбэриин «... да даладахи ... рилнэ. Люд... гай бүгэн ... жэлтэй, ко... лана.

— Алекса... Кружаеватай... һаалишанаар ... Би мүнөө бү... үнеэдые һаа... Мүүгаар аж... хаб. Шада... оролдогшоб. ... али һара, ... дүнгүүдые ... надаа мар... шалтай. Хо... дал усадха... һаалишадые ... таарамжатай ... дохол аабза... бди. Бүхы ... түлөө оролд... аргагүй гэж... Людмила Ир... нова дэлг... бэлэй.

Улаан-Үдэ...

КПСС-эй аграрна политика бэелүүлэгдэнэ

УРГАСЫН НАЙДАМТАЙ ҮНДЭҺЭ ҺУУРИ

Херсонско областиин Каховско районой колхоз, совхозуудые хангадаг тусхай шэглэлтэй «Полив» гэжэ нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд уһалагдадаг газарай ургасые дээшэлүүлхэ найдамтай үндэһэ һуури бэлдэбэ. «Фрегат», «Волжанка» болон «Днепр» түхэлэй гурбан зуугаад түхеэрэлгэ тэдэнэр болзорһоонь урид заһабарилаа.

Газар уһалалгын техникэ заһабарилха бүхы хүдэлмэриие эндэхи ирригаторнууд даажа абанхай. Тиигэжэ гансал ажахынуудта бэшэ, мүн Каховско системые ашаглагшадта таатай зохид болоо. Ами амяараа ороһон захилнуудые дүүргэһэнһээ ниитэ нэгэн захил дүүргэхэдэ, тэдэнэртэ дээрэ байна бшуу.

Районой агропромышленна нэгэдэлэй байгуулагдахада, ирригаторнууд райсельхозхимиин коллективтэй бүрин нягта холбоотойгоор хүдэлдэг болоо. Поли бүхэниие ба ургамалнуудай онсо шэнжэнүүдые хараада абаһанай үндэһөөр, уһантай хамта горитой хэмжээнэй үтэгжүүлгэ хүрьһэндэ оруулагдана.

Иигэжэ хүдэлхэдэнь, һайн үрэ дүнгүүд туйлагдана. Нёдондо жэлдэ районой ажахынууд уһалагдадаг талмай дээрэһээ ороохото тэжээлэй болон техническэ ургамалнуудай үндэр баян ургаса хуряаһан байна. Каховско РАПО ажахынуудые агрохимиин талаар үргэлжэ дээрэнь хангалгаар Украиные жэшээтэ ажахы болонхой.

Иимэ харилсаа холбоое саашадань хүгжөөлгэдэ област дотор онсо анхарал табигдана. Юуб гэбэл, олонхи ажахынуудта уһалха болзорой болон хэмжээнэй сахигдадаггүй, үтэгжүүлгын ямаршье гуримгүйгөөр оруулагдадаг байһанһаа мүнөө дээрээ бага ургаса хуряадаг байна.

— Газарай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ комплексно программа зохёоходоо, Каховско РАПО-гой дүй дүршэлые үндэһэ болгоһон байнабди,—гэжэ мелиорациин болон уһанай ажахын областной управлениин начальник А. Рудницкий хэлэнэ. — Уһалагдадаг бүхы талмай дээрэһээ түсэблэгдэһэн ургаса абалгые хангаха гээшэ тэрэнэй гол зорилго болоно. Тус программые бэелүүлгэдэ хабаатай албануудай хүсэлэл оролдолгонуудые манай управлениин дэргэдэ эмхидхэгдэһэн штаб залан шэглүүлдэг юм. 150 ажахыда газарай хүрьһэ һайжаруулха программа тодорхойлогдонхой. Нёдондо жэлэйхиһээ 2 дахин олон колхоз, совхоз уһантай хамта үтэгжүүлгэ оруулха түрүү арга нэбтэрүүлнэ. Уһалагдадаг газартай ажахынуудта индустриальна аргаар элдэб ургамалнуудые тарижа ургуулгада бэлэдхэл дүүрэнхэй.

Ирригаторнуудай мэргэжэлтэдые бэлдэхэ асуудалшье хамтын хүсөөр шиидхэгдэнэ. Облсельхозтехникын һуралсалай - курсын комбинадта болон районуудтахи филиалнуудтань 1000 гаран оператор һурана. Каховкын «Фрегат» гэжэ ашаглалгын баазада, «Херсоной Г. И. Петровскиин нэрэмжэтэ комбайнай завод» гэһэн нэгэдэлдэ иимэ курсанууд хүдэлнэ. Эдэ бүгэдэ сасан уһалдаг бүхы техникэ түхэреэн сүүдхэдэ хүдэлгэхэ арга олгоно.

3,5 мянганһаа дээшэ иимэ агрегат гэхэ гү, али тэдэнэй 75 процент бэлэн болгогдожо табигданхай. Каховска, Краснознаменска болон уһалууриин бусад түхеэрэлгэнүүд болзорһоо һара хахадаар урид заһабарилагдаа. Энэнь Херсоной таряашадһ уһалагдадаг гектарай хүсые арьбадхахадань туһалха байна.

(ТАСС).

Совет орон дотор

ХАРТААБХА ТАРИЛГА ЭХИЛЭЭ

ТАШКЕНТ. Ташкентын областиин таряашад хартаабха тарилгаяа хэзээ хэзээнэйхиһээ урда эхилбэ. Узбекистан дотороо эгээл түрүүлэн тэдэнэр агрегадуудаа полидо гаргаба.

Үшөө шииг нойтоёо алдаагүй газарта иимэ эртэ таригдаһан хартаабхын һайнаар гаража эхилхэнь элитэ. Энээнһээ болоно. тэрэниие тарилгын технологишье хүбилгэдээ: хүрэнгын хартаабха гүнзэгыдэ һуулгагдана—газарай зузаан «дэгэл» тэрэниие хүйтэнһөө хамгаалха зэргэтэй.

Республикын хартаабхын плантациин 80 процентнь байгша ондо түсгаарлагдаһан ажахынуудай мэдэлдэ үгтэнхэй. Эдеэ хоолой шухала ургамалые ехээр тарижа, бүхы хүдэлмэреэ оньһожоруулхадань тэндэ аятай бшуу.

Байгша ондо республикада «хоёрдохи хилээмэ» тарихаар 36 мянган гектар газар таһалагдана гэхэ гү, али тэрэнь нёдондонойхиһоо гурбан мянган гектараар дээшэ таригдаха болоно.

ЗАВОДОЙ КОНВЕЙЕРҺЭЭ—ҮРЭҺЭ ХҮРЭНГЭ

ДОНЕЦК. Донецкын хажууда баригдаһан заводто олон жэлэй ногооной үрэһэн тарилгынгаа дээдэ шанарта хүргэгдэдэг байха. Хүсы үбһэнэй үрэһэнэй түрүүшын парти һая областиин ажахынуудта эльгээгдэбэ.

Эрхимээр оньһожоруулагдаһан предприятида хоёр мянга гаран тонно һайн шанартай үрэһэ хүрэнгэ тарилгын шанарта хүргэгдэхэ юм. Хүсы үбһэн болон эспарцет хоёрой үрэһые шанаржуулхын тула байгша табан жэлдэ оньһожоруулагдамал үшөө гурбан комплекс ашаглалгада үгтэхөөр хараалагдана. Тэдэнэй хүдэлгэгдэжэ эхилхэдэ, Донецкэ областьдо олон жэлэй ногооной үрэһэ хүрэнгэ бэлдэлгэ промышленна үндэһэ һууридэ гүйсэд оруулагдаха болоно.

«МОАБИДАЙ ДЭБТЭРЭЙ» АВТОРТА

КАЗАНЬ. Советскэ Союзай Герой, Ленинскэ шангай лауреат Муса Джалилиин түрэһэн үдэр—февралиин 15-да—Татарай республикын ниислэл хотодо мемориальна музей-байшан нээгдэбэ.

Горькиин нэрэмжэтэ үйлсэдэхи 17-дохи номерой байшангай дүрбэдэхи дабхарта, хоёр таһалгатай байра соо 1940—1942 онуудта Муса Джалиль гэр бүлэтэеэ ажаһууһан юм. Амина Кутдусовна һамганайнь Чулпан Залиловна басаганайнь болон нүхэдэйнь дурсан хөөрэһэнэй ашаар ТАССР-эй гүрэнэй музейн хүдэлмэрилэгшэд, уран зохёолшод, уран зураашад тэндэ геройн тэрэ үедэ байһандал адли оршон байдал зохёогоо.

Кабинет соонь «Алтынчеч» гэжэ оперодо либреттын бэшэгдэһэн стол дээрэнь хэдэн шүлэг, статьянууд, Джалиль Татарай Уран зураашадай холбоое хүтэлбэрилдэг байгаа, городской Соведэй депутат һэн.

Поэдэй түрэлхид болон нүхэдэйнь музейдэ бэлэглэһэн зүйлнүүдэй дунда арһан бүһэ бии. Композитор Н. Жиганов тэрэниие мемориалда дамжуулаа. М. Джалиль 1942 оной январиин эхээр фронтдо мордоһон намтартай. Һүүлшынгээ һүни тэрэ Н. Жиганов нүхэртэеэ Казань хотынгоо гудамжануудаар удаан ябаһан ... саха дээрэ ... гүүдэйнгээ ... саябди. Эн... үулзалгадаа ... тэмдэг боло... гаа.

Мэдээжэ ... тэрэй» автор... ерээгүй: ф... иние алаа. ... залга болоо ... тэрэнэй бэш... чеч» гэжэ ... харалга Тат... гэргээ. Удаа... новай бэшэ... гэжэ ондоо ... нэ дээрэ т... Тэрэ хадаа ... ной эрхэт... эрэлхэг зор... доо дуратай ... тойл Гими... түрмын ха... гараһан поэ... хэ шүлэгүү... дай олон ... шуулагдаһа...

Мартын 8 — Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэр

«ЗОЛТОЙБ, ЖАРГАЛТАЙБ...»

…дэлхэйн ажалша эхэ… hаналаа нэгэдэл… —Мартын наймa… …мэ hайхан сагта, …сэлмэг хүхэ огтор… алтан шаргал на… …шэ тулагай сасаран …э угтажа байhандаа …аяртайб. …Октябриин соци… …волюциин ашаар …сагай, баяд ноёдой …доро байhан эхэ… …эрхэ сүлөөтэй бо… …абайдалаа зохёохо, …ажалаа хэхэ арга …о хүртөөбди. …юрын буряад эхэ… …ниискэ национальна …ашаар гүрэн тү… …эрэгтэ хабаадалса… …лдаа золтой, жар…

…н бүхы наhан соо… …р хадуугдаха ёho… …элдэ намайе Бу… …АССР-эй Верховно …депутадаар hунгаа …оронойнгоо, хани …гоо энэ үндэр эти… …дабариисень харюул… …бүхы хүсэ шада… …үлэн ажаллахые …Иимэ үндэр нэ… …иимэ ехэ хүндэ… …hэндэнь hунгаг… …эн зүрхэнэй баяр …хүргөөд, этигэл …иень заатагүй ха… …жэ хүсэдэг, орол… …гээшэб.

…э ажал хэрэгэйн… …дэртэ, амаралтын …депутадайнгаа …үргэдэгбди. hун… …элдэб гүйлтануу… …нда хандадаг. Гэр …удалаар олон тоо… …нүүд ородог» гээ… …асуудалнуудые саг …соонь шиидхэжэ, хэмжээ абахын, hунгагшадтаа али болохоор туhалхын түлөө оролдодогби.

Өөрынгөө хэдэг хүдэлмэри, хамта ажалладаг нүхэд тухайгаа хөөрэхэ хүсэл түрэнэ. Манай коллектив гансал эхэнэрнүүдhээ бүридэнхэй гэжэ хэлэхэдэ алдуу болохогүй. Минии хүтэлбэрилдэг кондитерскэ цехтэ 22 хүн ажалладаг. Тэдэнэр бултадаа эхэнэрнүүд болоно. Коллективнай ябала эбтэй, эетэй, ажалша бэрхэ хүнүүдhээ бүридэнхэй. «Коммунис ажалай бригада» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэйбди.

Үнгэрhэн жэлэй социалис мүрысөөнэй дүнгөөр түрүүшүүлэй тоодо оролсообди. СССР-эй байгуулагдаhаар 60 жэлэй ойдо зорюулан абаhан түсэбөө ноябриин 30-да 130 процент дүүргээ hэмди. Тиихэдэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй даабарита түсэбнай ноябриин 10-да дүүргэгдээ. Январь—февраль hарануудай түсэбые мүн лэ 125—130 процент бэелүүлhэн байнабди. Түрэл Буряадайнгаа 60 жэлэй алдарта ойе угтуулан, үндэр уялгануудые абанхайбди. Бригадамнай жэлэйнгээ түсэбые декабриин 20-до дүүргэхээр хараална. Энэ жэлдэ хоёр шэнэ арга нэбтэрүүлхэ, түсэбhөө гадуур 6 тонно продукци гаргаха гэhэн уялгануудые абанхайбди. Эдэ уялгануудаа бодото дээрэнь бэелүүлхэмнай лабтай.

Манай бригада Г. Н. Филимоновагай хүтэлбэрилдэг нэгэдэхи халаанай бригадатай мүрысэдэг юм. Коллективүүдэй хоорондо дэлгэрhэн социалис мүрысөөнүүдтэ бригадамнай нэгэнтэ бэшэ түрүү hуури эзэлдэг.

Бригада соомнай ажалша бэрхэ, түрүү дүй дүршэлтэй хүнүүд олон юм. Тэдэнэй дунда Октябрьскэ райсоведэй депутат, кондитер В. С. Мартынова, залуушуулые hурган хүмүүжүүлэгшэд Е. Д. Афанасьева, Т. Д. Тимофеева гэгшэд оролсоно. Залуу басагад Лариса Волкова Марина Фёдорова хоёр hурган хүмүүжүүлэгшэдэйнгээ дүршэл шадабариисень халан абана.

КПСС-эй ЦК-гай майн болон ноябриин (1982 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө бригадамнай бүхы хүсөөрөө оролдоно. Тиигэжэ ажалай журам сахиха, продукциин шанар дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд абтана. Ажалай болон үйлэдбэриин журам шангаар сахиха тухай хөөрэлдөөнүүд коллектив соомнай саг үргэлжэ үнгэргэгдэдэг юм.

Манай эхэнэрнүүдэй ажал болон элүүр энхые сахин хамгаалха, материальна ба оюун сэдьхэлэй эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангаха талаар Эхэ оромнай айхабтар ехэ хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэнэ гээшэ. Тиимэhээ парти болон правительствынгаа энэ үндэр аша туhысень эрхим ажалаараа харюулхын тула бидэ, совет эхэнэрнүүд, бүхы шадалаараа оролдохо болонобди.

Дэлхэйн бүхы эхэнэрнүүдэй нангин хүсэл хадаа амгалан байдал болоно. Тиимэhээ, бишье бүхы эхэнүүдэй зүгhөө амгалан байдал, арадуудай хани барисаан мандаха болтогой гэжэ үреэхэ байнаб.

Р. БАЙМИНОВА,
Улаан-Үдын хилээмэнэй комбинадай кондитер, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат.

«МАНАЙ НАРАН»

Республиканска больницын нюдэ аргалгын таhагые даагшаар Боянова Надежда Бужеглаевна нилээд үни саг соо хүдэлжэ байна. Энэ хүмнай олондо мэдээжэ болоhоор үниинэй, хэды олон мянган хүниие аргалжа, алтан дэлхэй харадаг болгоно гээшэб! Тиимэhээ энэ ехэ эмшэнээ «манай наран» гэжэ зоной нэрлэдэгынь буруу бэшэ. Энэ эхэнэрэй нэрэ, обогыые шэхэндэ уряар соностодог. Энэмнай Буянай Бужаглайн басаган, Баргажан нютагта түрэhэн хүн ха юм. Буян гэжэ үгэмнай буряад хэлэнэй санда гүн удхатай үгэнүүдэй нэгэн шуу. «Буян хайрада хүртэхэ» гэжэ буряад зон үеын үеhөө хэлсэдэг гээшэ. Харин Надежда гэжэ ород нэрэнь «найдал» гэжэ оршуулагдадаг гэжэ мэдэнэбди. «Надежда Бужеглаевнамнай мандаа найдал үршөөхэ даа», — гэжэ нюдэ үбшэнтэн шүтэжэл hуудаг.

Надежда Бужеглаевна зоной абарагша, үнэхөөрөө хүнэй зол жаргалай түлөө түрэhэн хүн. Нюдэн гээшэмнай бүхы амитанай гол орган гээшэ. Харахаяа болишоhон олон лэ хүн Надежда Бужеглаевнада аргалуулhанай hүүлээр харадаг болоно гээшэ. Зарим үбшэн зон өөhэдөө зэмэтэй. Юумэ харахаяа болитороо эмшэлэгшэдтэ саг соонь хандангүй, үбшөө ужаагаад ерэhэн зондо туhа хүргэхэнь бэрхэтэй юм ааб даа. Би хоёр дахин операцида саг соогоо орохёо дээрэhээ хуушан хэбээрээ юумэ хаража ябадагби. Хэды олон хүн намда адляар аргалуулаад, ажалаа хэнэ, гэр бүлэдөө хэды туhа хүргэнэ гээшэб. Эдэ зомнай аргалуулжа hайн болоhоной hүүлээр өөhэдынгөө сэдьхэлэй баяр «hанамжын дэбтэр» соо бэшэдэг. Эмшэлэгшэ байхаhаа гадна, Н. Б. Боянова hурган хүмүүжүүлэгшэ гэжэ хэлэхэдэ, буруу болохогүй. Хэды олон врачые өөрынгөө дүршэл шадабарида hургажа байдаг бэ. Надежда Бужеглаевна hайндэртэ гү, али амаралтын үдэрнүүдтэ ходол ажалдаа байха. Гансашье больницада ажаллана бэшэ, харин хүдөө нютагуудаар ябажа, нюдэ үбшэнтэниие аргална. Үнэхөөрөө зоной зарса гэжэ нэрлэмээр. Надежда Бужеглаевна имагтал республика соогоо суутай бэшэ, харин бусад нютаг хизаарнуудта мэдээжэ болонхой.

Би энэ бэшэг соогоо ганса өөрынгөө hанал бодолые бэшэнэ бэшэб, харин больницада ороод аргалуулжа байhан олоной зүгhөө «манай наран» Н. Б. Бояновада баяраа мэдүүлхэ хүсэлтэйб. Надежда Бужеглаевнае эхэнэрнүүдэй hайндэрөөр үнэн зүрхэнhөө амаршалаад, ута наhа, удаан жаргал, ажалдань үшөө ехэ амжалта хүсэнэб.

Д. ДИМИТРОВА,
хүдөө бэшэгшэ.

…ЫН ЭНХЭРЭЛ

…РИЯ ИВАНОВНА …ал хүндэтэй хүн …эй анхарал, орол… хүсөөр бидэнэр …турша амжал… …ар ажаллажа бай… …эй шэлэhэн мэр… …ажал хүдэлмэридөө …хэжэ ябаhан ажал… …сэхээр хандаха, …хэ сэдьхэлээ дүү… …рюулха хэрэгтэ. …туhалдаг гээшэ. Мария Ивановна hурган хүмүүжүү… …э нэрлэхэ дүүрэн … — гэжэ аха нү… …гаа Людмила Бол… …омогорхол ехэтэй… …энэ. …даа, Мария Ива… …нэй хоёрдохи эхэ… …о гэхэдэ зүйтэй ха. …ай намтарай түрүү… …hоо вүрхэ сэдьхэ… …булиижа, шэлэhэн …эмнай бидэниие …шадаhан ёhотойл …гээшэл — гэжэ …Исакова хани ба… …луунаар дэмжэнэ. …ск хотын 2-дохи …о даагша Мария Каратаева хорёод …шада Зэдын прод… …жалтатайгаар хү… …ана. Тэрэнэй хү… …г коллектив 27 …ридэдэг, олонхи… …оу зугаатай, сог… …ар басагад юм. Тэ… …до ахалагша най… Ольга Налетова, …Г. Десятова гэг… …оно. Людмила Бол… …омсорг тушаалтай. …ихан үнгэргэгдэhэн …шадай конкурсдо 1-дэхи hуури эзэл… «эрхим наймаалаг… …г нэрэ зэргэдэ хүр… …на.

…наймаалагшадай Ма… …овнада урин ду… …андан, тэрэнэй хэ… …бүхэниие анха… …шагнан байхысень …үнэхөөрөөшье, эхэ… …хы сэдьхэлтэй, мо… …хатуу зоригтой хүн …илхаар hэн. Нимэл …ан сэдьхэлтэй, урин …бари заитай хадаа …адай зүрхысень бу… …лаhан байнал. Номхухан зантай, үлүү …үй хүн гэжэ тэрэ… …apahaap мэдэхээр. Мария Ивановна абагшадайнгаа дун… …хүндэтэй болон…

…ооноо хамгаалгын …даиида хабаадагша… …ий ветеран болон …дые гэртэнь ханга… …хүсэл Мария Ива… …үүлэн гаргажа, энэ …эргыень коллекти… …үүд халуунаар дэм… …жина. Мүнөө Зэдын …ай 2-дохи магазин …дые, 500 гаран …хабаадагшадые ханга… Магазинай коллек… …н зониие эрхимээр …тула оролдонобди» …рна доро ажаллана. …эрээшье, коллектив …эбтэй эетэй, ажалша бэрхэ басагад суглараhан юм. Бэе бэедээ туhалхые хододоо оролдожо ябадаг, урагшаа hанаатай, эрмэлзэл ехэтэй, эдэ хүнүүдээр ажаллахадашье урматай ааб даа. Гансашье би эндэ hурган хүмүүжүүлэгшэ бэшэб. Арба гаран жэлэй туршада ажаллажа байhан О. Н. Налётова Л. В. Жилкова хоёр залуу халаагиие хүмүүжүүлхэ талаар ехэ оролдолго гаргаhан байха, мүнөөшье эрхим хүмүүжүүлэгшэд зандаа. Тиихэдэ Людмила Васильевна Жилкова городской Соведэй депутат юм. Манай коллектив соо ниитын ажал хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг хүнүүдшье олон байха,—гэжэ Мария Ивановна хамта ажалладаг нүхэдөө магтана.

Ажабайдал, гэр бүлэ тухайнь хөөрэлдөөд, юундэ энэ мэргэжэл шэлэhээрнь hонирхоходомни, Мария Ивановна удаан бодолгото болонгүй иигэжэ харюусаа hэн:

— Бүри үхибүүн наhанhаа наймаалагша болохо гэжэ хүсэдэг hэм. Энэ хүсөөлөө бэелүүлжэ шадаhандаа баяртайб, дуратай ажалаа хэжэ ябаhандаа жаргалтайб... Бага басагамни мүн лэ наймаалагшын мэргэжэлдэ дурлаанхай. Тиихэдэ дүү басаган хүбүүн хоёрни наймаалагшадаар ажаллана. Юрэдөө бүхы гэр бүлөөрөө худалдаа наймаанай зэргэдэ жагсанхайбди.

Мария Ивановна Каратаева 1940 ондо Зэдын районой Нарин hууринда түрэhэн юм. 1962 ондо Улаан-Үдын кооперативна техникум дүүргээд, наймаалагшаар, кассираар ажаллаа. hүүлээрнь тэрэ магазиниие даагшаар томилогдоо бэлэй. 1978 ондо тэрэнэй үүсхэлээр комсомол-залуушуулай бригада байгуулагдаа hэн. Мүнөө коллективэйнь 75 процентнь залуушуул болоно.

М. И. Каратаева хоёр басагадаа мүн ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлнэ. Ехэ басаган Татьянань Зүүн Сибириин технологическа институтда hурана. Харин одхон басаган Алланиь Закаменск хотын гурбадахи hургуулиин 7-дохи класста эрхимээр hурана.

— Таня старостаар hунгагданхай. Тэрэ шалгалтануудаа гансал «эрхим» гэhэн сэгнэлтэнүүдээр үгэдэг юм...

— ...Алла мүн лэ hургуулиингаа отличнигуудай нэгэн. Эжынгээ ажалдань үнэн зүрхэнhөө дурланхай...

Хөөрэлдэжэ hуухадаа Мария Ивановна абяагүйхэн доошоо хараад, толгойгоо омогоор үргэжэ, уриханаар энеэбхилхэдэл гэнэ. Энэ миhэрэл соонь эхэ хүнэй баяр, жаргал, омогорхол—хуу барандаа үзэгдэhэн мэтэ болоо бэлэй. Тэрэ нимэл золтой жаргалтайгаар энэ hайндэрые угтабал даа.

Х. ДОРЖИЕВА.
Захаамнай район.

ТҮМЭР ЗАМШАДЫЕ ХАНГАДАГ ОТДЕЛЕНИИН ЖАРА ГАРАН МАГАЗИНДА ГОЛ ТҮЛЭБ ЗАЛУУШУУЛ ХҮДЭЛНЭ. ЭНЭ ОТДЕЛЕНИИН 60-дахи МАГАЗИНАЙ КОЛЛЕКТИВ КОМСОМОЛ-ЗАЛУУШУУЛАЙ КОЛЛЕКТИВ ЮМ. ЭНЭ ЭБТЭЙ ЭЕТЭЙ КОЛЛЕКТИВ hАРА, КВАРТАЛ БҮРИИНГӨӨ ТҮСЭБҮҮДЫЕ ХОЛО ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭДЭГ. ЭНЭ ЗУРАГ ДЭЭРЭ МАГАЗИНАЙ НАЙМААЛАГШАД ИРИНА ПОПОВА, ТАТЬЯНА ТАРАСОВА, (дундань) ЛЮДМИЛА ВИНОКУРОВА ГЭГШЭДЫЕ ХАРАНАТ. ЗАЛУУ НАЙМААЛАГШАД УЛААН-ҮДЫН ТЕХНИЧЕСКЭ МЭРГЭЖЭЛ ОЛГОДОГ ХОЁРДОХИ УЧИЛИЩИ ДҮҮРГЭhЭНЭЙНГЭЭ hҮҮЛЭЭР ЭНДЭ ХҮДЭЛНЭ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

УРИХАН МИhЭРЭЛ

hаяын үдэрнүүдэй нэгэндэ КПСС-эй Советскэ райком ба райсоведэй гүйсэдкомой байшан тээшэ хүн зон хэзээ хэзээнэйхиhээ олоор субаба. Хёрхо нюдөөр хэн нэгэн тэдэниие анхаран хараа hаа, гансал эхэнэрнүүдэй яралтай түргөөр алхалан, тиишэ орохыень обёорхо hэн. Ушарынь хадаа Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын hайндэр — Мартын найманда зорюулагдаhан баярай суглаан эндэ хэдэхэн минута болоод эхилхээ байгаа ха юм.

Үүдэ татажа орон сасуу баярай оршон байдал тогтонхой гэжэ мэдэхээр. Эндэ суглараhан эхэнэрнүүдэй баяраар халиhан сэбэр hайхан шарайнууд дээрэ урихан миhэрэл, энеэбхилэл толорон наадажа, тэдэниие бүришье сэбэр hайхан болгоно.

Советскэ районой hургуулинуудай эрхим hурагшад хүндэтэ эжынэр болон эгэшэнэрээ hайндэрөөрнь халуунаар амаршалан, баглаа сэсэгүүдые барюулжа, ажабайдалдань жаргал юрөөнэ.

Уран гоёор шэмэглэгдэhэн зал соо районой ажалай түрүүшүүлэй орожо, hууринуудаа эзэлэн hууhанай hүүлээр КПСС-эй Советскэ райкомой секретарь П. П. Ефимов Эхэнэрнүүдэй hайндэртэ зорюулагдаhан баярай суглаае нээжэ, арадай депутадуудай Советскэ райсоведэй гүйсэдкомой секретарь Г. Е. Харитоновада үгэ үгэбэ.

Галина Егоровна Харитонова совет ажалша эхэнэрнүүдэй ажал хэрэг, амжалта түйлалтанууд тухай элидхэл соогоо дурдаад, районойнгоо түрүүшүүлэй зэргэдэ жагсаhан эхэнэрнүүд тухай омогорхол ехэтэйгээр хөөрэhэн байна.

Улаан-Үдын шэлэй заводой хүдэлмэришэн, Ажалай Улаан Тугай орденой кавалер Владимир Филиппович Петров, Ажалай Улаан Тугай орденто, Х. Намсараевай нэрэмжэтэ Гүрэнэй буряад драмын академическа театрай артист Георгий Борисович Бутуханов, сэрэгэй алба хаагша В. А. Козлов, Буряадай гүрэнэй Д. Банзаровай нэрэмжэтэ «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто багшанарай институдай студент Семён Мантуров гэгшэд эхэнэрнүүдые hайндэрөөрнь халуунаар амаршалаа.

Тиихэдэ эдир пионернүүд болон хүүгэдэй саадайхид олоороо ерэжэ, эжынэртээ ута наhа, зол жаргал юрөөгөө.

Ажалай түрүүшүүлдэ, социалис мүрысөөндэ шалгарагшадта КПСС-эй Советскэ райкомой, районно Соведэй гүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотанууд болон үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

Баярай үдэшын түгэсхэлдэ hургуулиин hурагшад hонирхолтой концерт-наада харуулжа, харагшадай магтаал hайшаалда хүртөө. Эндэ сугларагшад бултадаа сэдьхэл дүүрэн, хүхюу баяртай тараа.

Манай корр.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ЖАСАДА

«Правда» газетын «Партиин ветеранууд» гэhэн түрүү бэшэг соо ленинскэ партиин ветерануудай олониитын хэрэгтэ өөhэдынгөө хубитые оруулжа байhан тухай хэлэгдэнэ. «Үниинэй большевигүүдэй хабаадалгатайгаар үрэ бүтээсэтэ дүнгүүд түйлагдажа болохо» гэжэ эндэ онсо заагданхай. КПСС-эй Центральна Комитедэй хуушанай коммунистнуудай хэрэгүүдтэ иимэ үндэр сэгнэлтэ үгэhэндэнь сэдьхэлhээ баяртайбди.

Мүнөө үедэ эб найрамдалай түлөө тэмсэл партиин ба бүхы арадай хэрэг болонхой. Тиимэhээ «Правда Бурятии», «Буряад үнэн» газетэнүүдтэ толилогдоhон бэшэгүүдэйнгээ түлөө гонорарые Эб найрамдалай жасада дамжуулнаб.

А. БАРТАНОВА,
партиин ветеран.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

АДЛИ ТЭГШЭ БАЙДАЛАЙ ТҮЛӨӨ

Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэр Мартын 8 дэлхэйн түрүү үзэлтэй олониитын ажабайдалда онсо шухала удхатай. Элдэб оронуудта, дэлхэйн элдэб заха хизаарнуудта энэ үдэр ондо ондоогоор тэмдэглэгдэнэ. Социалис гүрэнүүдтэ эхэнэрнүүд хадаа адли тэгшэ эрхэтэй, эдэбхитэйгээр шэнэ общество байгуулагшад. Тэдэнэр ажабайдалай бүхы талада гол шухала үүргэ дүүргэнэ, завод болон фабрикануудта, хүдөө ажахыда эрэшүүлтэй аб адлиханаар хүдэлмэрилнэ, эрдэм наука ба искусствада зохёохы хүдэлмэри хэнэ.

Жэшээнь, социалис эгээл залуу оронуудай нэгэн болохо Кубада ажал хэдэг бүхы хүнүүдэйнь 35 процент эхэнэрнүүд юм. Сүлөөтэ аралай эхэнэрнүүдэй дундаhаа түрүүлэн саахарай хулhа хуряадаг комбайнай жолоошод болоhон Альба Портиелес ба Мария Элена Гонсалес, мэдээжэ лоцман Оркидея Перес, суута балерина Алисия Алонсо, уран зохёолшо Дора Алонсо гэгшэдые орон доторнь мэдэхэгүй хүн үгы. Өөрынгөө зэргэдэ 2,5 миллион эхэнэрнүүдые жагсааhан Кубын эхэнэрнүүдэй федераци, республикынгаа бүхы эхэнэрнүүдэй хүдэлөөнэй манлайда ябана.

Капиталай оронуудтахи ажалшад эхэнэрнүүдэй эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлые үргэдхэн, улам гүнзэгыржэ байhан экономическа кризисэй хойшолонгуудые үгытэй ядуу хүн зоной хүзүүн дээрэ хаяха гэhэн ээдэ-баяшуулай hэдэлгэдэ эсэргүү тэмсэлээ шангадхан, мартын 8-най hайндэрые угтана. США, Англи, Канада ба баруун бусад гүрэнүүдтэ олониитын митингнүүд, суглаанууд үнгэргэгдэнэ. Капиталис оронуудта эхэнэрнүүд хүн зонойнь эгээл ехээр дарлагдадаг хубинь болоно, олон эрхэнүүдhээ хаhагданхай, хүдэлмэридэ абтахадаа ехээр доромжолуулна, мүлжүүлнэ гэжэ митингнүүд дээрэ тэмдэглэгдэнэ. Жэшээнь, эрэшүүлтэй аб адляар ажал хэдэг япон эхэнэрнүүдэй ажалай түлөөhэн эрэ хүнэй салингай 53 процентнь болодог байна. США-гай эрхэтэдэй табан хүн бүхэнэй гурбаниинь олзо доходойнгоо талаар ядуу байдалтай хүнүүдэй тоодо ородог, тэдэнь эхэнэрнүүд болоно. Капитализмын эрхэ байдалда эхэнэрнүүд обществодо өөhэдынгөө эзэлжэ байhан бодото байдалаар доромжолуулна. Жэшээнь, Япондо гурба мянгаhаа дээшэ город болон поселогуудай нэгэндэньшье эхэнэр мэр гү, али староста гэжэ үгы юм. США-да конгрессэйнь зуун сенаторай дунда оройдоо хоёрхон эхэнэр.

Мартын 8 хадаа гансахан эхэнэрнүүдэй экономическа, социальна ба бусад эрхэнүүдэй түлөө тэмсэлэй үдэр бэшэ. Рейганэй захиргаанай буу зэбсэг үзэгдээгүй ехээр бүтээн гаргажа байhан дээрэhээ энэ дэлхэймнай ядерна дайнай аюулда нэрбэгдэжэ магад. Ушар иимэhээ эхээхэнэрнүүд мүнөөнэй ба ерээдүйн хүнүүдэй хуби заяанда hанаагаа ехээр зобоно.

Дэлхэй дээрэ эб найрамдал аршалан хамгаалха хадаа хүн түрэлтэнэй урда табигдаhан гол зорилго мүн болоно. Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын демократическа федерациин президент Ф. Браун гэгшын хэлэhэнэй ёhоор, ядерна дайн бү болог!», «дунда зэргын зайда буудагдаха американ шэнэ ракетэнүүдые Баруун Европодо тараан тодхолго бү бэелүүлэгдэг!» гэhэн уряа доро мүнөө жэлэй мартын 8-най үдэр тэмдэглэгдэжэ байна.

ХАМТЫНГАА ХЭРЭГЫЕ ХАРААДА АБАН

Фрелимо партиин түрүүлэгшэ, Мозамбигай арадай республикын президент, маршал Самора Машел гэгшын хани ёhоор, албанай хэрэгээр СССР ерэжэ, совет хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаhан ушар мозамбик ба совет арадуудай хоорондо аха дүү харилсаа холбоое улам гүнзэгырүүлгын шэнэ шата гэжэ сэгнэгдэбэ. Африкан хэблэлэй hанамжын ёhоор, совет-мозамбик харилсаа холбоонууд хадаа Африкада эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлгын горитойхон арга нүхэсэл, гүрэнүүдэй хоорондо адли тэгшэ харилсаа холбоо байгуулгын бодото жэшээ болоно гэжэ үшөө дахин гэршэлэгдэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Ю. В. Андроповой онсолон тэмдэглэhэнэй ёhоор, НРМ-тэй бүхы талаар харилсаа холбоогоо үргэдхэхэ, социализмын үндэhэ hуури байгуулха ба национальна бэеэ даанхай байдалаа бэхижүүлгэдэнь фрелимо партиин хүсэлэл оролдолго туhаламжа үзүүлхэ хараа шугам Советскэ Союзай харилсаа холбоогоо Мозамбигай арадай республикатай хүгжөөлгын гол хараа шэглэл байhан ба саашадаашье байха болоно. КПСС ба Совет гүрэнэй удаа дараалан бэелүүлэгдэжэ байhан энэ хараа шугам социалис обществын үндэhэ hуури табижа байhан Мозамбигай арадта үргэнөөр мэдэрэгдэнхэй.

США-гай гүйсэд дүүрэн туhаламжаар расис ЮАР-ай Африкын бэеэ даанхай гүрэнүүдтэ добтолго эмхидхэжэ, тэндэхи национально-сүлөөрүүлгын хүдэлөөе дараха гэhэн харата муухай hэдэлгын шангаар хэгдэжэ байhан үедэ дурсагдагша уулзалга үнгэрбэ. Бэеэ даанхай байдалай, социалис хүгжэлтын замаар дабшажа, Намиби ба Урда Африкын патриодуудые дэмжэжэ байhан Мозамбик, США ба ЮАР-ай харата ябуулгануудаа бэелүүлхэ гол объектнүүдэй тоодо оролсоно. Иимэ эрхэ байдалда совет мозамбик хани нүхэсэлые бэхижүүлгэ хадаа дэлхэйн энэ региондо эб найрамдал ба аюулгүй байдал аршалан хамгаалгада али болохоор туhална, Африкын бэеэ даанхай гүрэнүүдтэ, нэн түрүүн Мозамбигта, Анголодо, «фронт шадарай» бусад гүрэнүүдтэ эсэргүүгээр ЮАР-ай расистнуудай хэжэ байhан харата ябуулгануудта сохилто үгэхэ ябадалда туhална.

Империализмын ээрхэг түримхэй хүсэнүүдэй зүгhөө эшэ үндэhэтэй сэрэгэй аюул Африка түбидэ тохёолдонхой. Энэ ушарhаа Москвада үнгэргэгдэhэн хөөрэлдөөнүүд дээрэ эб найрамдалда дуратай бүхы африканецуудые дайнда эсэргүү хүдэлөөндэ хабаадуулха тон шухала гэжэ онсо тэмдэглэгдэhэн, африкан оронуудай жагсаалые империализмын hандаргаха hэдэлгын хэды аюултай байhанда онсо анхарал хандуулагдаhан байна.

Москвада болоhон уулзалганууд, тэндэ уласхоорондын онсо шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгын үрэ дүнгүүд хадаа эб найрамдал ба аюулгүй байдалай түлөө, империалис ээрхэг түримхэй ба зонхилгын политикада эсэргүү хамтын тэмсэлээр СССР ба НРМ хоёрой нэгэ хараа шэглэлэй ябуулгануудые хэжэ байhысень элирхэйлэн харуулна. Хөөрэлдөөнэй дүнгүүд тиимэл байhан тула уласхоорондын олониитын анхарал татажа, эб найрамдалай ба социальна хүгжэлтын түлөө арадуудай хүдэлөөнэй ниитэ хэрэгтэ шухала удха шанартай туhа нэмэри болобо.

ХООhОН hЭДЭЛГЭНҮҮД

Өөhэдынь бүлэглэлдэ ородог оронуудай хоорондо эд бараагаа hаадгүйгөөр андалдаха хэрэгтэ hаад ушаруулдаг дотоодын бэрхэшээлнүүдые усадхаха гэhэн hэдэлгэдээ Европын «юрэнхы дэлгүүрэй» хүтэлбэри баhа дахин урагшагүйдэбэ.

Тодорхойлон тогтобол, эндэ юун тухай хэлэгдэнэб? Бүгэдэндэ мэдээжэ болоhоной ёhоор, Европын экономическа нэгэдэл (ЕЭС) байгуулха тухай Римдэ баталагдаhан договорой хүсэндөө ороhонhоо хойшо хорин табан жэл үнгэрбэ. Гэбэшье, тэрэ договорые үндэhэлэн баталагшадай соносхоhон гол зорилгонуудай нэгэн ЕЭС дотор эд бараа ямаршье hаадгүйгөөр андалдан абалсалга мүнөө болотор хангагдаагүй байhан зандаа. Иигэжэ «дотоодын нэгэдэмэл дэлгүүр» гэдэг бодото ёhоор, байгуулагдаагүй. Удамаршадайнь найдуулан hанаашалhанайнь ёhоор, тэрэ дэлгүүр Баруун Европын оронуудай эрхэтэдтэ айхабтар ехэ аша туhа асарха байhан гэхэ.

Мүнөө, хорин табан жэлэй үнгэрhэн хойно харахадань, ЕЭС-тэ ородог оронуудай хоорондохи хилэнүүд дээрэ ойроо хүртэшэгүй шанга гуримууд, хуулиин захиралтанууд табигданхай. Эдэ бүхы хизаарлалтануудые болюулха хаба шадал «юрэнхы дэлгүүрэй» аппарадта байгаагүй.

Энээнhээ гадна, Баруун Европын арбан гүрэнэй нэгэдэлэй комиссиин тусхай мэдээсэлэй ёhоор, дэлгүүрэй аппарадай тон олон шалгагшад болон инспекторнүүдэй салинда, таможенно ба hаад түбэг ушаруулдаг бусад бэрхэшээлнүүдые зайсуулгатай холбоотой элдэб албан хойрог ябуулгануудта жэл бүри бельгийскэ 50 миллиардhаа дээшэ франк гаргашалагдана.

Зүгөөр, ЕЭС-эй бүхы гэшүүн-оронууд «юрэнхы дэлгүүр» дотор эд бараа зөөлгэдэ, хангалгын хүдэлмэринүүдтэ hаад ушаруулдаг бүхы юумэнүүдые үсадхахын түлөө байhанаа мэдүүлдэг гээшэ. Теэд бодото дээрэнь абажа харахада, түс нэгэдэлэй гэшүүн бүхэн өөрынь национальна капиталда ашатай туhатай эд бараанда hаадгүйгөөр асарагдаха эрхэ байдал хангана. Хэрбээ аша туhынь хэрэгтэ харюусама бэшэ байбал, бүхы дурадхалнууд арсалтаар угтагдана. Иигээд лэ «юрэнхы дэлгүүрэй» дурсагдагша зорилго урагша абтанагүй, тэрэнэй аппарадай олон тоото хүдэлмэрилэгшэд, ЕЭС-эй хүтэлбэрилэгшэдшье шиидхэхэ шадалгүй.

Үнгэрhэн неделидэ Брюссельдэ үнгэргэгдэhэн ЕЭС-эй министрнүүдэй соведэй сесси дээрэ арбан ороной экономикын министрнүүд барандань хашартай болоhон энэ асуудалые шиидхэхэ шадалгүй байба. hүүлдэ мэдээжэ болоhоной ёhоор, зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаhан энэ асуудалай аяар 20 шахуу пунктаар хамжагшадай дунда арсалдаан гараhан зандаа. Илангаяа нэгэдэлдэнь ородоггүй оронуудай эд бараагаар наймаа хэхэ тухай асуудалаар зүблөөн дээрэ арсалдаа-буляалдаан орьёлон бусалаа. Европын нэгэдэлнүүдэй комиссиин оруулhан документ ЕЭС-эй оронуудай нэгэндэ ондоо тээhээ асарагдаhан ямар нэгэ эд бараанда «юрэнхы дэлгүүр» дотор hаадгүйгөөр наймаалагдаха эрхэ олгохо зэргэтэй. Гэбэшье, Франци ба Итали энэ дурадхалые эрид шууд буруушаагаа. Гэдэнь иимэ буруушаалга хэхэдээ США ба Японhоо асарагдадаг импортнэ продукцинуудта хэдэн хиналтыемнай hуладхаха гэhэн шалтаг бариhан байха юм.

Зүблөөн дээрэ хэлэгдэhэн үгэнүүдэй дүнгүүдые согсолон хэлэхэ зуураа, ЕЭС-эй комиссиин гэшүүн К. С. Нарьес гэгшэ иигэжэ мэдэрхэ баатай болобо: «Мүнөө дээрээ бидэнэр захиргаанай хэрэг бүтээлгые орёо онол аргаhаань болюулжа шадахагүй, ЕЭС дотор дотоодын бодото нэгэдэмэл дэлгүүртэй болгодохогүй байна».

В. МАЛЫШЕВ,
В. КОРОЧАНЦЕВ,
Ю. ЛОПАТИН,
(ТАСС).

…ИНА ТООДЭЙДЭ БЭШЭГҮҮД

…ополиин Буденовск хо… …жаhуудаг А. Правдина …марай түмэр зам дээ… …дэшье байгаагүй юм. …хабарай hайндэртэ — …үдэй уласхоорондын …түмэр замай болон hуу… …онуудай дүрэ зура… …дурасхаалта альбом — …барилгашадhаа бэлэг …нааhатай Анна Василь… …00 гаран ноохон зүйл… …нэхэжэ, барилгашадта эльгээhэнэй түлөө иимэ баярта хүртэбэ бшуу.

Табан жэлэй саада тээ тэрэ 20 паар оймhо нэхээд, БАМ эльгээгээ hэн. Уданшьегүй холын Буденовск хотодо иимэ бэшэг ерээ бэлэй: «...Танда ехэ баярые хүргэнэбди.Танай эльгээhэн бэлэгүүд эрхим барилгашадта барюулагдаа».

Тэрэ гэhэнhээ хойшо Анна тоодэй бамайхидта 11 посылка эльгээгээ.

(ТАСС).

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

АМЖАЛТАТАЙ ЖЭЛ БАЙГАА

БУДАПЕШТ. Венгриин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд 1982 ониие амжалтатайгаар түгэсхэбэ. 1981 онтой сасуулхада, хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгэ 4 процентээр дээшэлhэн байна. Тиигэжэ республикын национальна доход байгуулгада түс hалбариин оруулдаг хубита дээшэлээ гэжэ ВНР-эй Хүдөө ажахын болон эдеэ хоолой промышленностиин министерствын гүрэнэй секретарь Миклош Виллани мэдүүлбэ.

Ороohоной үндэр баян ургаса суглуулагдаhан, республикын виноград ургуулагшад ба саад эрхилэгшэд hайн дүнгүүдые түйлаhан байна. Үйлэдбэриин юрэнхы хэмжээнэй талаар мал ажал түрүү hуури эзэлхэ ёhоороо эзэлнэ.

Шэнэ жэлдэ Венгриин хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй урда ехэ ба харюусалгатай зорилгонууд табигдана,— гэжэ М. Виллани онсолон тэмдэглээ. 1932 онойхитой сасуулхада, hалбариин үйлэдбэриин ургалта 1—2 процентдэ хүргэгдэхөөр хараалагдана.

АРАД ЗОН ТУХАЙ АНХАРАЛ ОРОЛДОЛГО

ГАВАНА. Үнгэрhэн жэлдэ Кубада 20 гаран шэнэ медицинскэ түб болон эмхи зургаан ашаглалгада оруулагдаhан, шэнжэлгын хэдэ хэдэн хүдэлмэри дүүргэгдэhэн байна. Энэнь Кубада медицинын эршэтэй түргэнөөр хүгжөөгдэжэ байhан тухай гэршэлнэ.

Жэлэй эхиндэ республика дотор 390 поликлиникэ, 137 стоматологическа клиникэ, 212 медпункт, хүдөөгэй 52 больница тоологдобо. Мүнөө 1 врачта 590 хүн хүртэнэ. Декабриин эхеэр Латиин Америкэ дотороо эгээл томо клиникохирургическа түб Гаванада нээгдээ hэн. Тэрэнь хадаа мүнөөнэй шэб шэнэ техникээр хангагдаhан эмнэлгын ба эрдэм шэнжэлгын онсо шухаг эмхи зургаан болоно.

hАЛХИНАЙ ХҮСЫЕ ХЭРЭГЛЭНЭ

ПРАГА. Водерады гэжэ нютагта оршодог кооперативта тодхогдоhон hалхяар хүдэлдэг электростанци ехэ ашаг үрэтэй байhанаа харуулаа. 3 киловатт хүсэтэй генератор эндэхи hү hаалиин фермэ дээрэ уhа халаахын тулада хэрэглэгдэнэ.

hалхинай хүсые хэрэглэлгэ хадаа ЧССР-тэ элшэ хүсэнэй нөөсэнүүдые алмаха талаар бэелүүлэгдэдэг үргэн хэмжээнүүдэй таhаршагүй хубинь болоно. Энэ зорилгоор республика дотор элшэ хүсэ абажа боломоор бүхы арга боломжодо бүри ехэ анхарал хандуулагдадаг болонхой. Жэшээнь, энэ табан жэлдэ орон дотор наранай элшээр хүдэлдэг коллекторнүүд болон дүн хамта 100 мянга шахуу дүрбэлжэн метр талмайтай түхеэрэлгэнүүд байгуулагдаха юм. Газар дорохи халуун булагуудай дулаае хэрэглэлгэ бүри ехэ арга боломжонуудые нээнэ. Чехословакида иимэ халуун булагууд элбэг юм. Эдэ бүгэдэ хадаа элшэ хүсэ бодомжотой зүбөөр хэрэглэхэ табан жэлэй программые бэелүүлгэдэ горитой хубита болохо юм. 1981—1985 онуудай туршада [illegible] 12 [illegible] тонно [illegible] түгишэ [illegible] дахаар хараалагдана.

ЭНЕРГЕТИГҮҮДЭЙ АМЖАЛТАНУУД

ХАНОЙ. Вьетнамай энергетигүүд үнгэрhэн жэлые ажалай горитой амжалтануудаар үдэшөө. 1982 онойхитой сасуулхада, орон дотор электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгэ 4 миллиард киловатт-часаар дээшэлээ. Энэнь нёдондоонойхиhоо 4,6 процентээр ехэ болоно.

hалбариин социалис мүрысөөндэ илагшадай дунда Данимай (Урда Вьетнам) ГЭС оролсоно. Тэрэ нэгэ миллиардhаа дээшэ киловатт-час электрын элшэ хүсэ орондоо дамжуулан үгөө юм. Ороной хойто зүгтэ оршодог Уонгби гэжэ ТЭС 650 миллион киловатт-час элшэ хүсэ үгөө.

Зүүн-Урда Азиин эгээл томо Хоабинь гэжэ гидроэнергетическэ комплексын барилга шиидхэхы шатадаа оронхой.

(ТАСС).

МАРТЫН 8 — ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ УЛАСХООРОНДЫН ҮДЭР

«ЕРЭЭДҮЙМНАЙ haЙХАН»

—Үдэшынэн сүлөөтэй болоходоо, бишыхан ном пугабшалаад, түрэшэ Шаракшинован тээшэ шардайса гүйшэдэг hэм. Зүрхэмни сээжэлэн дэлбэршэнэ ба гү гэхээр түшэгэндэг бэлэй. Үзэгтэ hуража байгаха юмбиб. Ямар ехэ hонирхол түрүүлдэг байгааб гэжэ ухаашунүүд... Богоно алхан орохотоэм сэсүү Осип Александрович: «Агаша, баhа амиха абажа яданхай гүш? Сээжэлдэhэн үзэгүүдни тэрьедэшэнэ аа гү гэжэ айна ёhотойш. Тиимэ гү? гээд, ухаансар харасаар шэрбэлэй. «Бэлэй,—гэжэ Агафья Антроповна Башкуева дурсагаяа эхилнэ.

Эрхүүгэй областиин Боохон нютага үгытэйшүүлэй бүлэдэ түрэhэн басаганда hургуулиин ябаха арга олдоогүй юм. Эжынь убшэн, ахань айлда хүлhэншэн, дүү басаганиинь бишыхан hэн. Агаша арбаадхан наhандаа аназанай хойhoho ябажэ, мал адуулжа, худэржэhэн. hураха аргагүйдөө тэрэ үнэн зүрхэнhөө голхордог байгаа. Нэгэтэ хүршэнь — багша Осип Александрович басагые дуудажа асараад: «Агаша, «А»—үзэг—эрдэмэй дээжэ» гээд, хоюулан туршаад үзэхэмнэй гү!»—гэбэлэй.

Агашын үсэд оролдоготойе багшынь бодотоор сэгнэжэ, удэшэ бүри ехээн үгэдэг болоо. Иигэжэ гурбан hарын туршада бэлигтэй багша ухаансар hубэлгэн басаганда эхин hургуулиин программа дүүргүүлээ hэн. Тэд уданшьегүй Осип Александровичай гэнтын үбшэнэд нэрбэгдэжэ наhа барахадань, Агафья түрэл гаралаа hүүлшынь зэмда мордохуулhан мэтэ гажаргаа бэлэй. Тээд hураха хүсэлэе орхёгүй. Энэ удаа нютагай hургуулиин багша Карл Васильевич Багановта хандаа hэн. Тэрэнь арсаагүй. Тиин Агаша 5-дахи класcай программаар үзэжэ дүүргээд, hургуулиин 6-дахи класста алтаан байна.

Долоодохио дүүргээд байхадаа, тэрэ бэеэ хүсэнги, түхэрэн бата шарайтай, нюдэндөө галтай, шадамархан басаган болоhон. Ажабайдалдаах хубилалтануудые, шэнэ сагай эмнисхэл хурсаар мэдэрдэг байhанаараа үгэнэй сооhoo илгардаг hэн. 1926 онhoo hургуулиин гэшүүн В. Н. Баранников эдэбхитэй, эмхидхэлэй шадабаритай комсомол басаганhэ нютагай комсомолой ячейкын секретарин гэшүүндэ hунгалда дурадхаа бэлэй. Комсомолнуудай сагые ургэлжэ hабаадалгатайгаар 1928 ондо энэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз байгуулагдаhан юм. Халуун арсалдаата суглаанууд, хамтын ажал суурхуулhан шулэг, дүүнүүд хаа яагүй дэлгэржэ, хүн бүхэн үнгүү hэ хэ үгэнөө гоё шанар тухай ниилэд бодомжолдог hэн бээээ.

Харин Агафья түүхэтэ үйлэ ушарнуудта өөрынгөө хубитые оруулха, үзэл бодолоо хүредхэжэ эрэгээд гэжэ ялгуаа бэлэй. Тиин комсомол тэряар hунгэгдэхэдээ, удэр, hүниие илгадэгүй hургуулиндаа ябажа, залуушуулые шэнэ байдал байгуулхада эрсэлдэхэ, эрхимлэлгэд, нүхэд хэдэрхад сэмгэгээр ябуулдаг hэн. Абясс зоригоо бадарhаан 18-тэй басаган 1928 ондо партида орохоор өүргэшаанаа, 19-тэйдөө партиин гэшүүн болоод байгаа. «Эрдэм мэдэсэм үшөөл багадаад даа. Олохон асуудалда тоб гэжэ харюу үгэжэ бирхагүй байнаб. hурахал хэрэгтэй» гэжэ тэрэ эрид шиидэ hэн.

Тиин Эрхүүгэй багшанарай институтда hураа орооо. hуралсанда шагархаhан гадна партийна эдэбхэз түрүүшын удэрнүүдhээ харуулhан юм. Уданшьегүй шударгы бэрхэ басаган дээдэ hургуулиин партбюрогой гэшүүнээр, профкомой түрүүлэгшын орлогшоор hунгагдаа hэн. Хубсаhа хунараар, эдеэ хоолоор дутаалаа хүшэр үе байгаа. Тэд студентнэр иимэ байдалhаа хашараад, тунхараад, hургуулиа орхидог бэшэ, харин үсэд нэтэрүүгээр эрдэмэй гүнзэгырүүлдэг байгаа.

Наhанайнгаа мэргэжэлтэй болоhоной удаа Агафья Антроповна олон районуудта партийна, соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулаа. Коммунистын уялга hайн дураараа, үнэн сэхээ дүүргэдэг hэн. Олоной үзэл бодол бүридүүлхэ талаар hоитой тэмсэл ябуулhан юм. Намтарайнь нэгэ хуудаhа абаад харая. Фашис булимтаргашадай шунахайржа байхада, Агафья Башкуева Хурамхаанай дунда hургуулиин директорээр томилогдоо hэн. Энэдэ Хүнтэйн МТС-эй политотделэй начальнигай орлогшоор hунгагдаад, багшын, директорэй уялгануудаа гадна политическэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ульhа залитайгаар ябуулаа. Тылэй хүдэлмэрилэгшэд урэ бүтээсэтэ ажаллаха илангые өөртүулалсаахын тула «Бүхы юумэ — фронтдо!» гэhэн уряа доро хүдэлдэг байгаа. Үдэрынь hургуулидаа, удэшэлэн, hүниндөө мэлэй үбэлжэлгын байра, полевой стан тээшэ мори тэргээр, шаргаар ошодог бэлэй. Хүн зоной хөөрэлдэжэ, ажал, хэрэгүүдтэнь зоригжуулха болон ажахын бусадые асуудалнууд дүүhашагүй hэн ааб даа.

—Шононууд харгыдам дайралдаг hэн. Мүнөө hанаад, жэхыдэhэм хүрэнэ. Моримни хажуу тээшээ халба hүреэд, гүйшэдэг байгаа. Айха, сухариhая гэшые мэдэдэггүй байhаб. Тэд айха эрхэ намда байгаагүй. Коммунистын hэшхэл, зориг түбхын түрүүндэ бшуу.—гэжэ Агафья Антроповна дурсалгаяа үргэлжэлүүлнэ.

Үлэсхэлэн хооhон саг. Багашуул илангаяа хайратай байгаа. Эсэгэнэрээ фронтдо алдаhан үхибүүдые харахадаа, Агафья Антроповнагай досоо баhал уйтардаг бэлэй. «Байза, сельпотой хэлсэхэм. Карточкануудые эдээндэ үгэг. hургуулиингаа газаа огород тарихабди, хэдэн гахай, үнеэдые барихабди. Тэсэжэл гарахабди гээд hанаашаяа бэелүүлжэ эхилээ hэм. Хамhабариин бишыхан энэ ажахын бааза дээрэ hүүлдэ Хурамхаанай хүүгэдэй байшан баригдаhан түүхэтэй»—гэжэ нэмээбэ.

Үнинэй коммунистда, гэгээрэлэй ветеранда шагналнууд, элдэб документнүүд олон юм. Верховно Главнокомандалагшын гар табилгатай хоёр телеграмма бии. Ушарынь гэхэдэ, «Тыл—фронтдо» гэhэн патриотическа хүдэлөөнэй дэлгэрхэдэ, Агафья Антроповна хубиингаа эд зөөриhөө 15 мянган түхэриг Оборонын фонддо дамжуулаа hэн. hургуулиин коллективэй гэшүүд удаань Совет Армиингаа сэрэгшэдтэ бэлэг эльгээhэн юм. Дайнай дүүрэhэнэй удаа үншэн үхибүүдые хооллуулхаар тусхай фонд байгуулха тухай коммунист Башкуева дурадхаhан. Энэ үүсхэлынь районой, удаань республикын олониитын дунда үргэнөөр дэмжэгдэhэн байна.

Дайнай hүүлдэ А. А. Башкуева республикын 1-дэхи интернат hургуули байгуулха даабари абаа hэн. Гол түлэб хүдөөгэй олон үхибүүтэй айлнуудай хүүгэд мүн үншэн үхибүүд—дүн хамта 200 hурагшанэн түрүүн эндэ hуража эхилhэн.

«Эб найрамдалай совет жасада» гэhэн медаль үбсүүндэнь яларна. Хоёр жэлэй саана хубиингаа алтан эд хэрэгсэлые энэ жасада дамжуулаа hэн. «Дэлхэй дээрэ эды олон үхибүүдэй үлэсхэлэн хооhон байхада, амархан hүүхань бэрхэтэй даа. Багаханшье hаа, хубита болог лэ гэжэ шиидээ hэм»—гээ бэлэй.

А. А. Башкуевагай наhанайнь хани И. А. Теселько республика дотор Совет засаг тогтоолгодо эдэбхитэй хабаадалсаhан намтартай.

—Комсомол наhандаа ерээдүй тухай сэдьхэдэг hэмди. Би, юрын буряад эхэнэр мүнөө ашанараа үргэлсэн, иимэ жаргалтай hүүхаб гэжэ hанагдаагүй бэлэй. Гэбэшье бидэ жаргалдаа дашуураад, тэмсэлээ hуладуулха ёhогүйбди. Энэл ушарта ерээдүймнай hайхан,—гэжэ Агафья Антроповна залуу коммунистнуудта, комсомолшуудта хандуулан хөөрэнэ.

Г. ДАШЕЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. А. Башкуева аша басаган Анитаяа hүүна.

М. СУТУРИНАЙ фото.

«СЭСЭГ» ГЭЖЭ ШЭНЭ КЛУБ

М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэдэ «Сэсэг» гэhэн эхэнэрнүүдэй клуб нээхэ шиидхэбэри абтаhан юм. Һая клубай түрүүшын зүблөөн болоо. Энэнь Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын hайндэртэ зорюулагдаhан байна. Нэн түрүүн түүхын эрдэмэй кандидат К. Д. Басаева урдын сагhаа буряад бүлын бурилдэн хүгжэhэн. Совет засагай үедэ бүлын гэшүүдэй дунда шэнэ харилсаанай тогтонижоhон тухай бодото баримтануудта үндэhэлэн, hонирхолтойгоор хөөрөө. Манай орон дотор эхэнэрнүүдэй дүүргэдэг социальна үүргэ тушаа онсо тогтоо.

Удаань Бурядай комсомолой шангай лауреат, поэтесса Галина Раднаева шэнэ шүлэгүүдээ уран … сугларагшадай анхара… на. Поэт-оршуулагша … Ц-Д. Дондоковагай, Ц. … Базаржаповагай шүлэгүүд… дээрэ оршуулhан тухайгаа…

Бурядай гүрэнэй опер… дэй театрай солист Ст. … нэрнүүдтэ, инаг дуранда … романснуудые гүйсэдхэжэ, … шадые уяруулаа. Эхэнэр… саhанай 1983 оной моод… руулагдаа.

«Сэсэг» гэhэн клубай т… шэ удха hайнтайгаар, … үнгэрөө гээд тэмдэглэхэээр …

СПОРТ · спорт · СПОРТ · Спорт

САНАШАДАЙ БҮХЭСОЮЗНА ҮДЭР

Манай Улаан-Үдэ хотодо хоёрдохи жэлээ үнгэргэгдэhэн санашадай бүхэсоюзна үдэр заншалта болобо. Спортын hайндэр болоhон энэ үдэртэ Бурядай гүрэнэй «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институтдай коллектив hайн бэлэдхэлтэй ерээ гэжэ тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ. Институтдай багшанар, студентнэр Орешково тосхондохи өөрынгөө санын баазые hайнаар бэлэдэhэн байна. Тиин 5 болон 3 километрэй зайда болохо урилдаанай зүргэ бэлэн байгаа.

Институтдай багшанар, студентнэр факультет факультедээрээ энэ үдэртэ хабаадажа, сэбэр агаарта хүхюун сэнгэлигээр амарба. Хамтадаа энэ үдэр 1457 багшанар, студентнэр санын урилдаанда хабаадаhан байна.

Урилдаанай дүн гаргахада, физическэ хүмүүжүүлгын факультедэй студентнэр түрүү hуури эзэлээ. Эхин классуудай, биолого - химиин факультедүүдэй команданууд удаадахи hууринуудые эзэлhэн байна. Харин багшанарай дундаhаа түүхын болон хэлэ, бэшэгэй, индустриально - педагогическа, эхин классуудай факультедүүдэй команданууд түрүүшын гурбан hуури эзэлжэ гараа.

Урилдаанда олоороо гараhан эдэнэрэй дундаhаа хэнэйнь түрүүлжэ ерэхые абаhаар тухайлхань бэрхэтэй байгдаа. Физико-математикын факультедэй студентка Юлия Иванова гурбан километрэй зайда урилдахадаа, зайгаа 14 минута 12 секунда соо гаталhан байба. Бусад басагадынь Юлиин харуулhан сагые hайжаруулжа ядаа. Тиин биолого-химиин, спортын факультедүүдэй студенткэнүүд Жаргалма Жамбалова, Людмила Реутова гэгшэд эрхимлэгшэдhээ хорёод секундаар хожомдожо, удаадахи hууринуудые эзэлхэ баатайболоо.

Тэрэшэлэн табан километрэй зайда урилдаhан хүбүүдэй дундаhаа физико-математикын факультедэй студент Владимир Дармаев эгээл хурдан байшоо. Энэ зайгаа тэрэ 14 минута 12 секунда соо гаталхадаа, санаар тусхайтаар бэеэ hоридог, бэлэдэг Дмитрий Дмитриев, Виктор Костецкий гэгшэдhээ оройдоо арбан секундаар хожомдоhон байба. Багшанарай дунда болоhон урилдаан баhал hонирхолтой байгаа. Эдэнэр наhа наhаараа гурбан бүлэг боложо хубаараад мүрысэhэн байна. Эдэнэрэй дундаhаа түүхэ болон хэлэ, бэшэгэй факультедэй декан С. Ж. Балданов, тус факультедэй партийна организациин секретарь В. Б. Махатов, СССР-эй түүхын кафедрые даагша, профессор Е. Е. Тармаханов, КПСС-эй түүхын кафедрые даагша А. Г. Гуружапов болон бусадые нэн түрүүлэн тэмдэглэхэ байнаб. Граждан оборонын кафедрые даагша, медицинын эрдэмэй кандидат В. Д. Бутуханов, математикын багша Л. В. Абашеев, физическэ хүмүүжүүлгын кафедрын ассистент Е. В. Ли, биолого-химиин факультедэй ассистент В. П. Мархаева, түүхэ болон хэлэ, бэшэгэй факультедэй багша Л. Л. Маркова гэгшэд өөhэд өөhэдынгөө бүлэг сооhоо түрүү hуури эзэлжэ гараhан байна.

Энээгээр үбэлэй спортын мүрысөөнүүд дүүрэжэ, зунаймнай шанга тулалдаата урилдаанай хаhада бэлдэлгэ эхилбэ гээшэ.

Институтдай физическэ хүмүүжүүлгын кафедра болон спортын клуб Орешково тосхондохи санынгаа баазаhаа институт хүрэтэр хүнгэн атледүүдэй дунда hаяар урилдаа үнгэргэхөөр бэлдэжэ эхилбэ. Энэ урилдаанда хабаадаха дуратайшуулые уринабди.

В. БАЛДАЕВ,
институдай физическэ хүмүүжүүлгын кафедрые даагша.

ХҮДӨӨГЭЙХИДЭЙ УРИЛДААН

Республикын хүдөө нютагуудай болон хото городуудай спортсменүүд суббото, воскресениин үдэрнүүдтэ сэбэр агаарта олоороо гаража, санаар hорёо, мүрысөөнүүдые таhалгаряагүй үнгэргэжэ байдаг юм: Илангаяа спортын бүлгэмүүд өөhэд өөhэдынгөө мэдэлэй предприяти эмхи зургаануудай, hуралсалай газарнуудай коллективүүдтэй hайн харилсаа холбоотой болонхой. Энэ талаар «Труд», «Спартак», «Буревестник», «Урожай» бүлгэмүүд үбэлэй спортоор олон тоото мүрысөөнүүдые үнгэргэжэ, зоныи нааданда хабаадаха хурдан солбон спортсменүүдээ тодоруулна.

Һаяхана «Урожай» бүлгэмэй областной совет хүдөө нютагуудай санашадай дунда түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн хоёр үдэрэй туршада үнгэргэгдэбэ. Мүрысөөндэ Баргажанай, Загарайн, Кабанскын, Түнхэнэй, Мухар-Шэбэрэй, Улаан-Үдын районуудай, М. Н. Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын техникумэй команданууд бэлэдхэл hайнтай байhанаа харуулаа.

Урилдаанай урда тээ.

М. СУТУРИНАЙ фото.

Хилын саанаhаа — ТАСС АПН

ХОЁР ДЭЛХЭЙ, ХОЁР ХУБИ ЗАЯАН

ХАНОЙ. Вьетнамай хүдэлмэришэд, совет мэргэжэлтэд. Хара мүрэн дээрэхи Хоабинь гэжэ гидроузел барижа байhан ажалшад Ле Тхи Нгынгые Вьетнамай Паша Ангелина гэжэ нэрлэдэг юм. Иимэ зэргэсүүлгэ үндэhэ баримтатайшье байна. Вьетнамай эхэнэрнүүд сооhоо Ле Тхи Нгынг алхалжа ябадаг экскаваторай машинистын мэргэжэл түрүүлэн шудалhан байгаа. Урдандаа энэ мэргэжэл имагтал эрэшүүлэй мэргэжэл гэжэ тоологдодог hэн. Тэрэ эрэшүүлhээ дутуугүй габшагайгаар хүдэлнэ.

Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөтэй болоходонь, Вьетнамай эхэнэрнүүд ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсажа эхилээ hэн. Мүнөө тэдэнэр эрэшүүлтэй тэн адляар засагай зургаануудай хүдэлмэридэ хабаадана, фабрика, заводуудта станогуудай дэргэдэ, хүдөө ажахын кооперативуудай полинууд дээрэ, эрдэм-шэнжэлгын институтуудта, больницануудта, юрэнхы эрдэмэй болон дээдэ hургуулинуудта хүдэлнэ. Экскаваторщица Ле Тхи Нгынгын жэшээ хадаа Вьетнамай газар дээрэ үдэрhөө үдэртэ hалбаржа байhан шэнэ байдалай олон тоото гэршэ жэшээнүүдэй нэгэниинь болоно.

УЛААН-БААТАР. Нииcлэл хотын монгол-совет эхэнэрнүүдэй интернациональна клуб олоной дунда алдаршанхай юм. Монгол эхэнэрнүүдэй комитедэй үүсхэлээр байгуулагдаhан энэ клуб Совет эрдэм, соёлой байшангай дэргэдэ хүдэлдэг, бүхы орон доторoo мэдээжэ үйлэдбэриин түрүүшүүлые, ниитын ажал ябуулагшадые, соёлой ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдые нэгэдүүлдэг.

Заншалай ёhoop хабарай түрүүшын hарада клубай ээлжээтэ заседани мартын 8-най үдэртэ зорюулагдаhан байгаа. Тэрээндэ хабаадаhан эхэнэрнүүд болохоёо байгаа hайндэртэ бэлдэжэ байhан тухайда, ажалай амжалтанууд тухай хөөрэбэ.

ГАВАНА. Кубын эхэнэрнүүд республикын социально-экономическа хүгжэлтын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ ехэ хубитаяа оруулдаг юм. Һүүлэй арбан жэлэй турша соо арадай ажахыда хүдэлдэг эхэнэрнүүдэй хубита 25-haa 35 процент хүрэтэрөө ургаа. Кубада ажалладаг эхэнэрнүүдэй тоо 900 мянганда хүрэбэ. Һургуулида ороодүй хүүгэдэй эмхи зургаануудые, интернадуудые, пионерэй лагерьнуудые олошоруулха тухайда гүрэн түрын анхарал оролдолго ехээр хандуулhанай ашаар энэ бэелүүлэгдэхэ аргатай болоо.

КАБУЛ. Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэр мартын 8-да зорюулагдаhан баярай үдэшэ Афганистанай ниислэл х о т о д о болобо. Афганистанай эхэнэрнүүдэй демократическа эмхиин түбэй совет болон ДРА-гай Уран зохёолшодой холбоон тэрэниие эмхидхээ. Мэдээжэ поэдүүд Апрелиин революциин туйлалтануудта, обществоёо үндэhөөрнь хубилгалгада эхэнэрнүүдэй дүүргэдэг үүргэдэ зорюулагдаhан зохёолнуудаа уншаба. Ехэ концерт табигдаhан байгаа.

ПАРИЖ. Ажал дээрэ, ниитын ажабайдалда, гэр бүлэдөө эхэнэрнүүдтэ адли тэгшэ эрхэ олгохо эб найрамдал хангахын түлөө, газар, дэлхэй дээрэ ажабайдал хамгаалхын түлөө эрид шууд тэмсэхэ гэhэн уряа лозунгнуудтайгаар олон тоото жагсаалнууд Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэртэй дашарамдуулан, Францида үнгэргэгдэбэ гэжэ Франциин Эхэнэрнүүдэй холбооной национальна секретарь Клодина Рэй пресс-конференци дээрэ мэдээсээ.

Энэ эмхиин эдэбхитэд оронойнгоо хото городуудта, hууриин тосхонуудта зүрхэ сэдьхэлыень хүдэлгэhэн асуудалнуудаар уулзалгануудые, хөөрэлдөөнүүдые үгнэргэхэ, выставкэнүүдые эмхидхэхэ байна.

БАРУУН БЕРЛИН. Эндэ эхэнэрнүүдэй дунда хүдэлмэригүйшүүл улам олошорно. Тусхай данса мэдээнүүдэй ёhoop, мүнөө энэ хотодо 36 мянган эхэнэрнүүд хүдэлмэригүй болонхой.

ХАРАТА ЯБУУЛГАНУУДЫЕ БУРУУШААНА

ДАМАСК. Сиридэ эсэргүүгээр американ империализмын ба Израилиин зонхилхы бүлэгөөрхидэй үүдхэhэн аюулые, хардалга гүрдэлгые Сириин Коммунис партиин (СКП) Центральна Комитет буруушаагаа. Вашингтон болон Тель-Авив дүлдыданги бэшэ байдалтай орондо эсэргүү аюулта түсэбүүдые табина, бэелүүлжэ байгаа политикаhаа арсахыень баадхана гэжэ СКП-гэй ЦК-гай эндэ тараагдаhан мэдүүлгэ дотор заагдана.

Сириин Араб Республикые, энэ райондохи национально-сүлөөрэлгын тэмсэлые hуларуулха, Палестинын араб арадай асуудалые зүблэхэ зүйлhөө гаргаха, Ливаниие американ-израилиин мэдэлэй газар болгохо, араб хархис хүсэнүүдые бэхижүүлхэ, совет-араб хани барисаае буруу hүргэхэ гэhэн зорилгонуудые империализм болон сионизм урдаа табина гээд мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

«ИНДИИН ОКЕАНДА — ЭБ НАЙРАМДАЛ, АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ!»

ДЕЛИ. «Индиин океан сооhоо США-гай сэрэгэй баазануудые усадхаха!», «Американ сэрэгүүдые эндэhээ гаргаха!», «Индиин океанда —эб найрамдал, аюулгүй байдал!» гэhэн эрилтэнүүдые Индиин океан тушаа комитедэй эмхидхэhэн ороной олониитын митингдэ хабаадагшад табиhан байна. Индиин океаниие амгалан байдалай зоно болгохын түлөө тэмсэлые эдэбхижүүлхэ зорилготойгоор ороной парламентын гэшүүдэй, эрдэмтэдэй, ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшадай үүсхэлээр тус комитет hаяхан байгуулагдаhан байгаа.

Индиин президент Заил Сингх, премьер-министр Индира Ганди болон гадаадын хэрэгүүдэй министр П. В. Нарасимха Рао митингдэ хабаадагшадта амаршалгын бэшэгүүдые эльгээбэ. ООН-ой шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан энэ райондо амгалан байдалай зоно байгуулхые манай арад эрье шадарай бусад гүрэнүүдэй арадуудтай хамта шиидэнхэй байhанаа мэдүүлнэ гэжэ республикын хүтэлбэрилэгшэд тэмдэглэбэ. Индиин океан дээрэхи буу зэбсэгүүдые үгы хээд, сэрэгүүдые зайсуулан гаргаад байбал, эрье шадарай гүрэнүүдэй арадуудта амгалан байдал хангагдаха юм гэжэ И. Гандиин бэшэг дотор тэмдэглэгдэнэ.

Бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй оронуудай гүрэнүүдэй ба правительствануудай толгойлогшонорой мартын 7-до Делидэ нээгдэхэеэ байhан VII конференци дээрэ Индиин океанай асуудал үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэхэ байха гэжэ гадаадын хэрэгүүдэй министр П. В. Нарасимха Рао мэдүүлбэ. Бүмбэрсэг дэлхэйн энэ хубида американ сэрэгүүдые үргэнөөр байрлуулха гэhэн США-гай милитарис доктринануудые тэрэ эрид буруушааhан байгаа.

БҮЛЭГЛЭЛНҮҮДТЭ ХАБААДАДАГГҮЙШҮҮЛЭЙ ХҮДЭЛӨӨНЭЙ НҮЛӨӨН

ГАВАНА. Бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй оронуудай хүдэлөөн бата жагсаалтайгаар, гол ёhонууд ба үг зорилгонуудтаа үнэн сэхээр гүрэнүүд болон правительствануудай толгойлогшонорой VII конференцидэ хүрэжэ ерэбэ. Империализм болон хархис хүсэнүүдэй эзэрхэг түримхэй ябуулгын хэды үргэдэжэ байгаашье hаань, урда тээхи конференциин Гаванада болоhон сагhаа хойшо гол шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ хүдэлөөнэй үүргэ нүлөөн ниилээд ургажа байнхай гэжэ Кубын гадаадын хэрэгүүдэй министр Исидоро Мальмиерка мэдүүлбэ.

«Присма Латиноамерикано» журналда интервью үгэхэдөө, Вашингтон болон Тель-Авивай үгэсөөн Ливанда зэрлиг муухай үйлэ хэрэгүүдые үүдхэhыень тэрэ буруушаан шүүмжэлээ. ООН-ой палестин арадай ори ганса хуулита түлөөлэгшэ болгогдон мэдэрэгдэтэр, бэеэ дааhан байдалтай гүрэниие байгуулха талаар энэ араб арадай эрхын бэелүүлэгдэтэр Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал гуримшуулагдан шиидхэгдэхэгүй байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Коммунизмые эдэбхитэйгээр байгуулагшад» — Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэртэ зорюулагдаhан баярай суглаан тухай ТАСС-ай мэдээсэл. «Үнэн харгы» — А. Субботиной статья. Республиканска семинар-зүблөөн.
Хоёрдохи хуудаhанда. «ПМК-гай начальник» —Р. Макальскаягай корреспонденци. «Найдамтай үг залгамжалагша» — В. Бадмаевай очерк. «Хани басагадаймнай үльгэр жэшээ» — М. Шунковагай статья.
Гурбадахи хуудаhанда. «Мүнхэ дурасхаалые хадагалагшад» — А. Субботиной, О. Цыбиковэй статья. Уласхоорондын шэнжэлэл. Элдэб hониной дээжэ.
Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Зүрхэнэй мүнхэ дурасхаал» — Н. Дамдиновай статья. «Зохид үнгэ бэдэржэ» — Н. Звонковагай рассказ. «Анна төөдэйн бэшэгүүд» —Н. Скряжкинай мэдээсэл. Сонсхолнууд, мэдээсэлнүүд.

СЭНХИР ЭКРАН

ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ УЛАСХООРОНДЫН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55— Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.35 —Үглөөнэй гимнастика. 9.50—«Хамтадаа эбтэй зетэй бүлэбди». 10.20—«Мүнөөдэр—Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэр». 11.05—«Манай эжынэрые амаршалнабди». 11.35—«Долоон хоногой спорт». 12.05—«Шэдитэ сахариг»—мультфильм. 12.25—«Два рассказа о счастье»—телевизионно баримтата фильм. 12.50—«Хабарай аялганууд»—Кишиневhоо дамжуулагдаха. 13.20—«Суббота и воскресенье»—телевизионно уран hайханай фильм. 13.40—«Москвичка»—гэжэ телевизионно клуб. 15.10—«Эхэнэртэ энхэргэн дуратайгаар»—поэтическэ композици. 15.35 —«БАМ гэhэн адрестай табан конверт». 16.20—«Принцесса цирка»—телевизионно уран hайханай фильм (1-дэхи ба 2-дохи серинүүд). 18.45—«Киногоор аяншалагшадай клуб». 19.45—«Сэнхир галхан». 20.30—20.45—Забhарлалга. 22.00 — «Время». 22.35—«Снять фильм о Рине Зеленой»—фильм-концерт. 23.40—Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 15.20—«Арадай инструментнүүдэй аялга хүгжэм». Балалайка. 16.05—Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэр—Мартын 8-да. Баримтата фильмүүдэй программа. 16.55—Баскетболоор СССР-эй чемпионат. Эрэшүүл. ЦСКА—«Жальгирис». 17.35—«Хабаяа туршаял, басагад». Москва шадарай хүдөө ажахын эхэнэр хүдэлмэрилэгшэдэй мүрысөөн. 19.25—«Советская женщина» журналай шанда хүртэхын түлөө нэгэ нэгээ дүүраан тамаралгаар уласхоорондын мүрысөөн. 19.50—«Мужчины»—уран hайханай фильм. 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуул!». 21.15—СССР-эй Уран зурагай академиин 225 жэлэй ойдо зорюулагдаhан уран зурагай искусствын зохёол бүтээлнүүдэй выставкэ. 22.00—«Время». 22.35 —«Взрослые дети»—уран hайханай фильм.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ ДҮНГҮҮД»

«Спортлотонуудай» … үнгэргэгдэhэн 9-дэхи … дые Спортивна лотерей… лени согсолбо.

«49-hөө 6-ень таах… 300471 билет ороо…

Зургаан номер хэншье … номер 24 карточка таа… хэриг, дүрбэн номер 1765 карточка таа… түхэриг, гурбан номер 30229 карточка таа… абаха байна.

«36-haa 5-ень тааха спортлото»: 4.225…

Табан номер 19 карточка таагшад… дүрбэн номер 2513 карточка тааhан хүн… хэриг, гурбан номер 84509 карточка таа… түхэриг абаха.

«Спортлотонуудай» 9-дэхи тиражай шү… тын 9-hөө апрелиин 9 болотор түлэгдэх…

(Газетымнай удаадахи номер мартын …

Редактор Р. Б. ГАРМА…

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, машинное бюро—2-57-63, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательства полиграфии и книжной торговли.
Н-02336. Заказ № 56. Индекс 0…